

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
January 27, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 75 c.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, JANUARY 27, 1996

Nr. 19

V. Petkevičius atstatyndintas iš komiteto pirmininko pareigų

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Trečiadienį Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nariai balsavo už šio komiteto pirmininko, LDDP nario Vytauto Petkevičiaus nušalinimą. Buvusiojo LDDP nario Kęstutis Gaška iniciatyva pareikšta nepasitikėjimą V. Petkevičiumi parėmė aštuoni komiteto nariai, du buvo prieš. K. Gaška korespondentui pasakė, kad pirmininko atstatydinimo prieštarni buvo incidentas gruodžio 22 d., kai kilo muštinės.

Seimo narys tvirtino, kad Vytautas Petkevičius, tą dieną būdamas neblaivus, trenkė jam per galvą, o K. Gaška atsakė tuo pačiu. Nors vėliau komiteto pirmininkas neigė incidentą, pasak K. Gaškos, „pasekmės matė visi tarnautojai“.

Dėl naujo komiteto pirmininko trečiadienio posėdyje nesusitarta. Nacionalinio saugumo komiteto pirmininko pos-

tas priklauso LDDP frakcijai, tačiau krikščionys demokratai neparėmė kol kas LDDP pasiūlytos Arvydo Ivaskačiaus kandidatūros, nurodė, kad turi pasitarti frakcijoje.

Komiteto siūlymų, jų pirmininkus tvirtina Seimas. Tuo atveju, jeigu Seimas nepritarė pasiūlytai kandidatūrai, liktų senasis pirmininkas iki naujos sesijos, kai vėl galima būtų reikalauti jo atstatydinimo. Kęstutis Gaška sakė, kad jei Seimas nepatvirtins naujo komiteto pirmininko, jis siūlysi nušalinti Vytautą Petkevičių iš karto, kai tik prasidės pavasario sesija.

Svarstymo metu buvo minėti ir dalykiniai prieštarnai Vytautui Petkevičiui — blogas komiteto darbo organizavimas, pirmininko nepareigingumas, prasta komiteto vykdoma teisėsaugos organų priežiūra bei kontrolė.

Lietuvos ambasadoriai susitiko su prez. A. Brazausku

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Lietuvos ambasadorius JAV ir Kanadoje Alfonso Eidinto manymu, jei Lietuvos premjeras atstatydytų šis jo poelgis būtų naujas demokratijos pasiekimas. Lietuvos diplomatinės atstovybės vadovas tai pasakė ketvirtadienį Vilniuje spaudos konferencijoje, surengtoje po 37 užsienio dirbančių Lietuvos ambasadorių, konsulų ir garbės konsulų susitikimo su Respublikos prezidentu Algirdu Brazausku.

Komentuodamas Užsienio reikalų ministro Povilo Gylio atstatydinimo pareikšimą ir ambasadorius Didžiojoje Britanijoje Raimundo Rajeko atšaukimą iš šių pareigų, Alfonsas Eidintas atsakė neturįs „pretenzijų vidaus politiniam gyvenimui“.

Dalius Čekuolis, Lietuvos ambasadorius Beniliukso šalyse ir NATO, pažymėjo, kad „mūsų

diplomatinė tarnyba profesionalėja“, nes jau sugebama atskirti politines problemas nuo diplomatinę. Romualdas Koryškovičius, Lietuvos ambasadorius Rusijoje, vertindamas R. Rajeko kritiką Lietuvos premjero ir kitų pareigūnų atžvilgiu, pareiškė: „Atstovaujame ne frakcijoms ar partijoms, o valstybės politikai“. Nuolatinės Lietuvos misijos Europos Sąjungoje vadovas Jonas Čičinskas teigė esąs diplomatas, o ne politikas, todėl jis vykdo valstybės politiką.

Ambasadorius Raimundas Rajekas savo pareigas eis iki vasario 10 dienos. Pasak Užsienio reikalų ministro Povilo Gylio, dabar yra svarstomos kandidatūros ir šį postą, bet kalbėti apie tai esą dar per anksti.

Sostinė „Draugystės“ viešbutyje vykusiam Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko susitikime su ambasadoriais ir konsulais konstatuota, kad diplomatai bei diplomatinės atstovybės neturi vykdyti savo sios politikos. Diplomatinė tarnyba daug kuo panaši į karinę, mat ambasados vykdo Lietuvos valstybės politiką, pabrėžta pokalbyje.

Visi keturi spaudos konferencijoje dalyvavę ambasadoriai sakė, jog Lietuvos bankų krizė nesulaukė didelio atgarsio JAV, Rusijoje, Beniliukso šalyse bei Europos Sąjungoje. Šia problema rūpinasi tik pavieniai verslininkai, bendradarbiaujantys su Lietuva.

Siuo metu pasaulyje veikia 38 Lietuvos diplomatinės atstovybės. 1992 m. pabaigoje, kai po Seimo rinkimų Užsienio reikalų ministru buvo paskirtas Povilas Gylys, Lietuvai atstovavo 14 diplomatinės atstovybių. Tuo metu užsienyje veikė septynios Lietuvos ambasados, o dabar jų — 25. Padaugėje ir Lietuvos atstovybių tarptautinėse organizacijose — vietoj keturių dabar jau yra šešios. Šiuo metu tiesiogini diplomatiniai darbai Lietuvos atstovybėse dirba 323 diplomatai, kai tuo tarpu prieš dvejus metus jų buvo 193.

Ruošiamasi išleisti naują enciklopediją

Vilnius, sausio 24 d. (Elta) — Mažosios Lietuvos fondas nusprendė išleisti trijų tomų „Mažosios Lietuvos ir Tvankstos enciklopediją“. Šioje enciklopedijoje bus pateikta Mažosios Lietuvos ir Tvankstos (dabartinės Karaliaučiaus srities) istorija ir proistorė, bus straipsniai kultūros, kalbos ir tarmių klausimais, aprašyta religinė bei grozinė literatūra, liaudies ir dailės menas, bus žinių apie miestus ir kaimus, šio krašto gamtą bei geografiją.

Numatoma taip pat pristatyti Mažosios Lietuvos rašytojus, menininkus, kultūros ir visuomenės veikėjus, kultūros ir visuomenės draugijas, supažindinti su krašto germanizacija ir sovietizacija.

Ruošiant enciklopediją fondas bendradarbiauti pakvietė Lietuvos ir užsienio mokslininkus, visuomenės atstovus. Pirmą enciklopedijos tomą numatoma paruošti spaudai iki 1997 m. balandžio 1 dienos.

Du Amerikos kariai eina išgriauto Ulice miestelio gatvę, jų pavadinta „Desolation Boulevard“ — maždaug: nusiaubtu bulvaru. Vykstant savo misijai amerikiečiai nustebo karo padarinių baisumas, bet taip pat ir tai, kad nesulaukė priešiško ar pasipriešinimo iš ten esančių — nei kareivių, nei civilių. Del uždavinio buvusioje komunistų zonoje sukurti laisvą ekonomiką, jie klausia, kaip tai galima padaryti, kai komunistai tebežima visas vietas savivaldybės ir kai visur pilna korupcijos.

Nuotr. „The New York Times“

Premjeras dar nenusprendė, ar pats atsistatydins

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Premjeras Adolfas Šleževičius dar neapsisprendė, ar pats atsistatydins, ar lauks, kol tai padarys prezidentas. „Nesu priėmęs sprendimo“, atsakė vyriausybės vadovas į korespondento klausimą spaudos konferencijoje ketvirtadienį. „Vieno nesuprantu — kaip dinamizuojami įvykiai“, pridūrė jis.

Premjeras taip pat leido suprasti esąs nemaloniai nustebinantis Generalinės prokuratūros sprendimu iškelti baudžiamąją bylą dėl piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, gaunant neįprastai dideles palūkanas už jo indėlį Lietuvos Akciname Inovaciniame Banke. A. Šleževičius sakė tikėjęs, kad prokuratūra sulauks tam tikrų jo „paaiškinimų“ ir atsisveigs į juos. Tačiau jis teigia, kad prokuratūros nutarimas nepadarys įtakos jo paties apsisprendimui dėl atsistatydinimo.

Minėtoje byloje premjeras nėra kaltinamas. Kaltinamieji bus įvardyti po parengtinio tardymo.

Paklaustas, ką darys su vidaus reikalų ministro Romasio Vaitekūno atsistatydinimo pareikšimu, premjeras pakartojo, kad pirmiausia turi būti išspręstas jo paties likimas. „Iki tol aš negaliu teikti prezidentui R. Vaitekūno atsistatydinimo“, sakė A. Šleževičius.

Premjeras vėl tvirtino, kad gerbia prezidento Algirdo Brazausko autoritetą ir santykius su juo yra „normalūs“, bet kad „mes galim turėti skirtingas nuomones kai kuriais klausimais — tai visiškai normalu“.

A. Brazauskas yra pasakęs, kad laukia premjero atsistatydinimo pareikšimo, o jo nesulaukęs, ketina pats prašyti Seimo, kad nušalintų vyriausybės vadovą.

Premjero nuvertimas — užsienio dešiniųjų pasikėsinimas

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Lietuvos Socialistų partija kreipėsi į prezidentą Algirdą Brazauską, perspėdama, kad atsistatydindamas premjerą Adolfą Šleževičių, prezidentas igyvendintų „tam tikrų užsienio patarėjų Lietuvos dešiniams radikalams parengtą juodąjį scenarijų“.

Socialistų Partijos pirmininko Albino Visocko pasiūlytoje telegramoje prezidentui pažymima, kad tokiu būdu būtų „pražudyta Lietuva“. Socialistai pažymi, kad atleisti „prasitęsusį prem-

jerą būtų kilnus, bet neapgalvotas poelgis“.

Paklaustas, apie kokių užsienio patarėjų parengtą „juodąjį scenarijų“ kalba, Albinas Visockas teigė, kad vienas jo neįvardintas asmuo po 1992 m. Seimo rinkimų vyko į Vašingtoną, „ieškodamas paramos komunistams nuversti“. Pasak Visocko, Vašingtone tam asmeniui buvo pasakyta, kad ginkluotu keliu to daryti negalima ir pažadeta parengti scenarijų, pagal kurį LDDP valdžia bus „nuversta teisėtai“. Socialistų partijos pirmininko įsitikinimu, dabar šis scenarijus igyvendinamas.

Numatoma suvalstybinti keturius komercinius bankus

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Lietuvos vyriausybė ir Pasaulio Banko bei Tarptautinio Valiutos Fondo misija greičiausiai jau ketvirtadienį pasirašys galutinį susitarimą dėl keturių probleminių bankų tolesnės veiklos, ketvirtadienį spaudos konferencijoje pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Jis teigė, kad derybos su šiomis įstaigomis beveik baigtos. Tą pačią dieną premjeras supažindins ir prezidentą su minėtais susitarimais.

A. Šleževičius nekommentavo susitarimų turinio, nes, anot jo, užsienio ekspertų pageidavimu visa informacija iki dokumentų pasirašymo laikoma paslapyje. Tačiau kaip sužinota iš patikimų šaltinių, visus keturis bankus — Vakarų, Aurabanką, Lietuvos Akcinį Inovacinį ir Litimpeks — numatoma suvalstybinti.

Pasak A. Šleževičiaus, bankų akcininkų atžvilgiu bus priimami „labai nepopuliarūs sprendimai“, nes akcijų vertė tampa mažesnė už skolas. „Bus didelis

spaudimas, tačiau vyriausybė ir Lietuvos Bankas suvokia atsakomybę, kuri juos užgula“, kalbėjo premjeras. Bus steigiami blogų bankų paskolų administravimo įmonės — atitinkamas įstatymo projektas bus paruoštas iki vasario 15 dienos. Pagal dabar bankuose atliktą tarptautinio audito preliminarį išvadą, visų keturių bankų blogos paskolos bus didesnės, nei suskaičiavo Lietuvos Bankas. „Jos didėja ne vienu ir ne dviem procentais“, sakė A. Šleževičius. Kokias bus bankų gelbėjimo kainas, premjeras kol kas neminėjo, tačiau sakė, jog Pasaulio Banko parama čia bus nedidelė. Didesnės paramos laukiama iš kitų tarptautinių finansinių organizacijų.

Vyriausybės vadovas dar kartą patikino, jog kitą savaitę vyriausybė baigs ruošti ir pateiks Seimui gyventojų indėlių grąžinimo tvarką. Indėliai, pasak A. Šleževičiaus, pirmiausia bus išmokami tiems žmonėms, kuriems labiausiai reikia pinigų.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rusija priimta į Europos Tarybą

Strasbourg, sausio 26 d. (BNS) — Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja ketvirtadienį nutarė priimti Rusiją 39-ąja šios organizacijos nare. Iš sesijoje dalyvavusių 214 atstovų, 164 balsavo už ir 35 prieš Rusijos narystę, 15 susilaikė, BNS korespondentą informavo Estijos delegacijos sekretorė. Ji sakė, kad Estijos trys delegatai balsavo prieš. Iš Lietuvos delegatų Vytautas Landsbergis susilaikė, o kiti iš viso nebalsojo. Abu Latvijos delegatai balsavo prieš.

Dėl Rusijos narystės vyko karštos diskusijos. Vieni pažymėjo, kad Rusija dar nevykdo narystės reikalavimų, bet kiti nurodė, kad priėmimas į Europos Tarybą skatins demokratiją Rusijoje.

Antradienį Rusijos prezidentas B. Jelcinas ragino Europos Tarybos delegatus balsuoti už Rusijos priėmimą, nes jis pažada tęsti demokratines reformas ir siekti taikaus sprendimo konfliktui su Čėčėnija.

Rusija oficialiai įstos į ET Parlamentinę Asamblėją vasario mėnesį, po to kai visų narių šalių vyriausybės ratifikuos Parlamento Asamblėjos priimtą sprendimą.

Tapdama Europos Tarybos nare Rusija įsipareigoja Lietuvai grąžinti Sovietų Sąjungos atimtus Lietuvos ambasadų rūmus Romoje ir Paryžiuje ir atsisakyti visų padarytų grasių ir nenaudoti jėgos prieš savo kaimynes šalis.

Lietuvos Seimo narys Algirdas Gričius, šioje sesijoje išrinktas vienu Parlamentinės

Asamblėjos vicepirmininku ir Lietuvos delegacijos vadovu, pažymėjo, kad priimdama Rusijos įsipareigojimus, stojant į Europos Tarybą, ši organizacija priima ir kita. Lietuvai svarbų įsipareigojimą. Stodama į Europos Tarybą Rusija taip pat įsipareigojo padėti iš Baltijos šalių deportuotiems asmenims ir jų vaikams sugrįžti į savo šalis pagal specialią repatriavimo programą.

Anot Gričiaus, ši Rusijos įstojimo sąlygų pataisa praėjo tik su maža balsų persvara. Šioje rezoliucijoje rašoma, jog tie išvietintieji, kurie tebegyvena Rusijoje, turi vilties gauti pašalpą ir finansinę pagalbą išskelti gyventi į savo tėvynę, kartu gaudami ir kompensacijas.

Lietuvos delegacija iš viso pasiūlė aštuonias pataisas, iš kurių Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja priėmė šešias, jų tarpe ta, kad Rusija atšaukia savo pareiškimus, kuriais valstybės skirsto į dvi kategorijas: „kaimynines užsienio šalis“ ir „artimojo užsienio šalis“. Pastarosios, kurių tarpe Rusija laikė ir Baltijos šalis, negalė būti laikomos esančiomis Rusijos specialių interesų zonoje.

Šalia tų Baltijos šalių atstovų, kurie arba balsavo prieš ar susilaikė dėl Rusijos narystės Europos Taryboje, stipriai prieš jos priėmimą kalbėjo ir kitų šalių delegatai. Ypač kritiškai atsiliepė Norvegijos delegacijos narys, konservatorius Hallgrim Berg ir vienas iš čekų delegatų.

Skirtingai suprantamas bankų mokumas

Vilnius, sausio 25 d. (AGEP) — Pasaulio Banko atstovas Baltijos valstybėse Lars Jeurling Seimo Užsienio reikalų komiteto nariams pasakė, kad visi trys valstybiniai bankai — Valstybinis Komercinis, Žemės ūkio ir Taupomasis — yra nemokūs, rašė „Lietuvos rytas“ sausio 20 d. ir „Draugas“ sausio 23 d. laidoje. Tačiau jis mano, kad situacija šiuose bankuose dar kontroliuojama.

Anot Jeurling, atsižvelgiant į tai, kad valstybiniai bankai apima 50%, o keturi pastaruju metu bankrutavę bankai — apie 30% Lietuvos finansų rinkos, galima teigti, kad 80% Lietuvos bankų yra nemokūs. Tačiau, pasak Pasaulio Banko atstovo, Lietuvoje yra gerų bankų, kuriems Pasaulio Bankas rengiasi suteikti paskolų.

Kaip rašo „Respublika“ sausio 22 d. laidoje, šią žinią spauda pateikė kaip sensaciją. Del to vyriausybė ir Lietuvos Bankas išplatino pareiškimą, kuriame teigiama, kad piliečių indėliai valstybiniuose bankuose yra saugūs, nes valstybė garantuoja jų visą išmokėjimą.

Pasak vyriausybės pareiškimo, Pasaulio Banko atstovai kalbėjo apie bankų kapitalo pakankamumo rodiklius, o to nesuprato nei kai kurie Seimo nariai, nei susitikime dalyvavę žurnalistai. Pasak pareiškimo, bus didinami valstybinių bankų kapitalai ir šie rodikliai keisis.

KALENDORIUS

Sausio 27 d.: Šv. Angelė Merici (1474-1540), pal. Jurgis Matulaitis (1871-1927); Angelė, Jonas, Ilona, Auksuolis, Vėjunė. 1927 m. mirė pal. ark. Jurgis Matulaitis.

Sausio 28 d.: Ketvirtas eilinis sekmadienis. Tomas, Petras, Karolis, Leonidas, Nijolė.

Sausio 29 d.: Sulpicijus, Valerijus, Girkantas, Pranciškus.

Sausio 30 d.: Martyna, Jacinta, Ipolitas, Nikodemas, Bangulė.

Oras Lietuvoje

Praėjusią savaitę Lietuvoje buvo šalta ir saulėta. Dienomis būna tarp -10 ir -12 laipsnių Celsijaus (10-13 F), naktimis oro temperatūra nukrinta iki -20 laipsnių (-4 F). Pajūryje pučia žvėrbūs vėjai. Artimiausiomis dienomis truputį pasnigs. Žmonės kviečiami pasirūpinti žvėrimis ir paukščiais, nes prasidėjo „baltasis badas“: ežeruose po 35 cm (13.8 colių) storio ledu dūsta žuvis.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

SĖKIMINGI ŽIEMOS KURSAI KANADOJE

Moksleivių Ateitininkų sąjungos Centro valdyba kasmet organizuoja žiemos kursus Kalėdų atostogų metu. Dalyvavimas kursuose yra privilegija, nes kursai iš moksleivio reikalauja nemažo dėmesio ir energijos, kad į juos tinkamai įsijungtų. Vienus tai paskatina dainavos stovyklavietėje. Kungo Edžio Putrimo iniciatyvos ir ryžtingumo dėka, 1995-ųjų metų kursai pirmą kartą vyko Kanadoje. Rengėjams tai keletas didelių rūpesti, nes pirmą kartą išeiti iš įprastų vėžių yra rizikinga ir kartu proga kažką keisti. 1995 metų žiemos kursų atžvilgiu, rizika pasiteisino nuostabių kursantų susigijimu ir gyvos ateitininkiškos dvasios pajutimu. Šie kursai turėjo ir didesnę stovyklinį atspalvį, pasireiškusį dėl parinkto patalpų teikiamų galimybių. Kursai vyko nuo 1995 gruodžio 27 d. pietų iki 1996 m. sausio 1 d. Juose dalyvavo 23 moksleiviai iš Arizonos, Čikagos, Clevelando, Detroito, Californijos ir Toronto.

Parinkta vietovė: Albion Hills Fields Conservation Centre, netoli Toronto, į šiaurę nuo Bolton, Ontario miestelio. Vietoje, kurioje šiuo žiemos kursų stovyklinį atspalvį, įjungiant gana plačią kasdieninę lauko sporto sritį, tarp gražių kalnelių, upelių ir pušynėlių. Vaikštant puikiais takeliais užtikamos stovios, žuikiai, nes ši vieta įsteigta ant 1,000 akrų, gamtos saugos draustinio. Apgyvendinimas, salė bendriems susijimams, su didžiuliu židiniu ir valgykla pastate, statytame iš vietinių rąstų, akmenų ir didžiulių stiklo langų. Laisvalaikio kursų dalyviai naudojosi centre esančiomis „X-country“ paslūdomis, „snowshoes“, ro-gėmis, sporto įrankiais, čiuožimo aikšte, be jokio pridėtinio mokesčio. Buvo smagu matyti kursantus kasdien naudojantis centro štabo organizuojamais žaidimais bei proga gauti profesionalias instrukcijas ir išmokyti slidinėjimo bei „snowshoeing“. Vyriškoji kursantų grupė dar įstengė įvesti kasdieninį mėgstamiausiųjų užsiėmimą, kurį jie pavadino „Bushwacking“, arba ypatingai pasivaikščiojimą gamtoje... Šio užsiėmimo vadovai buvo Aidis Kuolas iš Californijos, Kovas Boguta iš Čikagos ir Stasys Kuliavas iš Toronto. Visos tos galimybės teikėsi kursams ypatingą stovyklinį atspalvį.

Pirmą kursų dieną, isikūrus kambariuose ir pavalgius vietinių centro šeiminių pagamintus karštus pietus, centro štabas kursantus įjungė į greitai susipažinimui skirtus ypatingus grupinius žaidimus miške. Kursantai buvo paskirti į mažas grupes, kurioms teko atlikti gana sunkius uždavinius, o jų neįmanoma atlikti be visos grupės talkos. Nuostabu, kad nepaisant didelio šalčio, kursantai, atvykę iš Arizonos, Čikagos, Clevelando, Detroito, Californijos ir Toronto, daugelis pirmą kartą susitiko, noriai

emėsi įveikti kliūtis. Pavyzdžiui: teko nuo aukšto stulpo nuimti mašinos padangą, ją permetant per viršų ir atgal ją užmetant; teko perlpti aukštą medinę tvorą virvių ir kursantų nugarų pagalba; teko pastatyti žmonių piramidę, ir kt. Ši nuostabi popietė, Kanados šaltyje praleista miške, talkinant vieni kitiems, labai sėkmingai sujungė kursantus bendradarbiavimo nuotaika.

Kursus ruošė Moksleivių Ateitininkų Centro valdyba iš Čikagos, talkinant Toronto moksleivių kuopos globėjams kun. Edžiui Putrimui, Danai Grajauskaitei ir Gabijai Petrauskienėi. Pirmą kartą žiemos kursuose dalyvavo 13 moksleivių ir Toronto. Kursų programą organizavo ir jai vadovavo dr. Vytautas Vygan-tas iš Dallas, Texas, ir dr. Vėjas Liulevičius iš Knoxville, Tennessee. Kursų komendantė — dr. Antanina Žmuidzinaitė iš New Yorko, kapelionas kun. Edis Putrimas iš Toronto; programos koordinatė — Asta Čuplinskienė ir Vija Bublytė iš Čikagos, Dana Grajauskaite iš Toronto. Berniukų vadovai — Linas Daukša ir Juozas Baleišis iš Toronto; mergaičių vadovė Lora Krumplytė iš Čikagos.

Kursuose paskaitas skaitė/pokalbįs pravedė kun. Edis Putrimas apie žmonių savitarpio santykių vystymą. Gabija Petrauskienė tautiškoje temoje: „Kas yra lietuvis? Ką reikiama būti lietuviu?“ ir apie Lietuvos valstybingumo elementus, kaip jie buvo atstatyti 1989-1992 metais Lietuvoje. Indrė Čuplinskienė apie Dievo įtaką žmonių santykių vystyme ir sąžinės formavime. Dr. Vėjas Liulevičius — kaip vystosi inteligentiškumas ir kaip inteligentas skiriasi nuo neinteligentiško žmogaus. Laima Šalčiuvienė apie berniukų/mergaičių santykius ir santykius su tėvais. Ji taip pat pravedė vadovavimo kurselius. Vyskupas P. Baltakis ir Tėvas Julius Sasnauskas, OFM, kalbėjo apie lietuvių Sibire. Šeštadienio simpoziume apie tėvų-vaikų santykius kalbėjo dr. Kazys ir Angelė Ambrozaičiai, Laima Gustaitytė-Underienė, Dana Gudelytė-Guodė (visi iš Toronto) ir kursantė Lina Sidrytė iš Čikagos. Kasdien MAS Centro valdybos narės pravedė trumpus pratimus, kurie kursantus supažindino su veikimo metodika: kaip praveisti susirinkimą, kaip vesti protokolą užrašus, kaip praveisti kuopos valdybos posėdį, ir kt. Iš Čikagos atvykęs dr. Audrius Polikaitis kalbėjo apie ateitininkų organizaciją kaip sąjūdį.

Paskutinę kursų dieną vyko Moksleivių Ateitininkų sąjungos suvažiavimas, kuriame išrinkta nauja MAS Centro valdyba Čikagoje: Vija Bublytė, Audrė Budrytė, dr. Gailė Černiauskaitė, Asta ir Vytautas Čuplinskai, Monika Vygantaitė, dvasios vadas kun. Antanas Saulaitis, SJ, ir patarėja — Birutė Bublienė iš Detroito. Dalyvaujantiems pirmą kartą, kursai atrodė labai sunkūs! Neįpratę į paskaitas ir reikalavimą vesti užrašus, galvojo,

Hamiltono jaunieji ateitininkai susirinkime švenčia savo kuopos nario gimtadienį.

PAMINĖTI DU SVARBŲS ĮVYKIAI

Ateitininkų namų vakaronės jau tapo tradicija. Didelė padėka už tai jų pradininkei Jadvygai Damušienei. Žiūrių ir kultūrinių renginių pažymėjus savo kalendoriuje — sausio 12-tosios renginys pažymėtas žvaigždute, kaip svarbus renginys, kurio negaliu praleisti. Šiuo renginiu paminėsime du svarbius įvykius: poetės laureatės Julijos Švabaitės Gylinės kūrybinį laimėjimą — Lietuvos rašytojų draugijos skirtą premiją poetei už eilėraščių rinkinį „Žiemos eiskėčiai“, o antras įvykis, tai

kur jie čia pateko — blogiau nei mokykloje! Tačiau po vienos — dviejų dienų, visi kursantai labai sėkmingai įsijungė į visą kursų programą, diskusijas, pratimus ir sportą. Pirmą kartą dalyvaujantys susilaukė vadovų ypatingo pagyrimo, kas juos padarino ir paskatino ateičiai. Su dideliu entuziazmu grįžė iš kursų moksleiviai jau kalba, kad kitą žiemą su dideliu noru vyks į žiemos kursus! Tai didžiausias rengėjams egzaminas — vaikų imlumas kursams ateičiai; egzaminas išlaikytas penketukais!!! Ypatingą naudą davė kasdieniniai kursantų užrašų sąsiuvinii įvertinimas su komentarais, kaip tos dienos užrašus pagerinti. Tai didelio darbo reikalaujantis vakaro užsiėmimas, bet vadovai tai darėdami ugdo moksleiviuose ir kursantų gyvenimui naudingą įrankį! Taip pat visam gyvenimui naudingą patyrimą moksleiviai gauna kursuose dalyvaudami iškalbų pratyboje. Kursantai pasirenka pietų ar vakarienes temą pristatyti iki 5 minučių ilgumo prakalbą savo pasirinkta tema. Juos įvertina vadovai, patardami kaip pagerinti temos išvystymą ar jos perteikimo metodą. Kursų pabaigoje visų pastangos įvertintos ir pažymėtos: už kūrybingiausią temos perteikimą, — Tomas Pranaitis iš Toronto; už nuosirdžiausią perteikimą — Lina Jaglowitz iš Toronto.

Ta savaitė gamtoje, bendramžių bei bendraminčių tarpe, suteikia progą linksmam, jaukiam ir turiningam praleisti žiemos atostogas. Atsilankiusių tarpe kilo pasiūlymas naujai MAS CV ištirti galimybes kursams vienais metais ruošti Dainavoje, kitais metais — Kanadoje, kas antri metai keičiant vietovę. Vietos keitimas igalina dalyvauti moksleivius, kuriems kelionė bei kaina JAV-se, dėl pablogėjusių Kanados ekonominės padėties, gal nėra pakeliamos. Antra vertus, tai duoda progą pritraukti prie ateitininkų jaunimą, kuris dar gal nesirytų vyk-ti kur nors toliau. Tai diskusinės mintys naujai MAS Centro valdybai, kuri entuziastiškai ir kūrybingai emėsi darbo šiuose kursuose. Tikimės, kad jų energija, entuziazmas ir gyvas ryšys su šio amžiaus grupe, garantuos sėkmę vadovaujant Moksleivių sąjungai. To nuosirdžiaus linkime.

Gabija Petrauskienė

sausio 13-tosios prisiminimas ir paminėjimas.

Žemutinė Ateitininkų namų sale buvo pripildyta poezijos mėgėjų iš Čikagos ir tolimesnių vietovių. Nuolatinei vakaronių organizatorei ir pravedėjai Jadvygai Damušienei išvykus atostogų, šią vakaronę pradėjo Ateitininkų namų ilgametis pirminkas Alfonsas Pargauskas, pakviesdamas Juozą Baužį vadovauti vakaronę.

J. Baužys priminė susirinkusiems šios istorinės, sausio 13-tosios dienos svarbą. Tada Lietuva parodė pasauliui rezistenciją, pareikalavusią aukų. Baužio perskaitytas laiškas iš Lietuvos, rašytas lygiai po metų nuo tos atmintinos dienos, atnaujino vaizdą tos nakties, kai lietuviai jautėsi broliais, kada kibo ranka rankon, kada visų širdyse degė laisvės troškimo ugnis. Tik po metų nuo tos gyvos istorijos prie televizijos bokšto, laiško rašytojas sako „dabar vienas kito neapkenčiame, nepasitikime, neturime sąžinės, žmoniškumo. Kur dingę sausio 13-osios dvasia?“ — klausia laiško autorius.

Vakaronės vedėjas pristatė poetę, rašytoją, knygų „Žiemos eiskėčiai“ laureatę Juliją Švabaitę-Gylinę, kuri pernai buvo pagerbta Lietuvos rašytojų draugijos skirta premija. Baužys suminėjo jos ankstyvesnes knygas ir nueitą kelią. Prie visų sveikinimų (nors ir šiek tiek paveluotai) jungėmės ir mes, ateitininkai. Ateitininkų namų valdyba poetę išskirtinai pasveikino, įteikdama jai gėlių.

DR. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4617 W. 63 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarimui

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
16442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Optometrist/Albion Chiropractor
6000 S. Highland Ave
Chicago Ridge, IL 60415
708-526-0522
4140 W. 63rd St.
312-735-7700

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKMANCHI
Dantų Gydytoja
Pensilvanijos nuolaida
4007 W. 50 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-8866
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-363-4467

Kab. tel. 312-596-3100
Namų 312-377-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6748 West 63rd Street
Val. pirmadienį ir ketvirtadienį 3 v. p.p. — 6 v. p.p.
Klausiame dienomis — susitarimui

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PHYSICIANS PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

HOLY CROSS FAMILY
MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Kab. 312-735-4477
Rec. 708-246-0067 arba 708-246-6561
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Vidus ir plaučių ligos
18300 West Ave., Orland Park
708-348-8100
Valandos kasdien, išskyrus savaitgalius

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
18000 — 127 St.
Lombard, IL 60148
Tel. 615-723-1884
7000 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-6610

DR. RAMUNĖ MACHEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
DANTŲ GYDYTOJA
9396 S. Roberts Road
Mokeny Hills
Tel. (708) 988-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIJUS MIKAITIS
SENIOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
18000 — 127 St., Lombard, IL 60148
Pulaski Pilsos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 367-2388

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5598.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaides matinant, pakviesimai už gautas prenumeratas nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumeratoras mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius Danutė Binkienė

Administratorių Pijus Stokius

Moderatorių kun. Viktoras Rimelė, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą, ka nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuodėrą. Nesuaukdotų straipsnių nesuau. Prašome siunčiant pasiikiti kopiją.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-746-0633
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidus ir kraujų ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-596-2662
Pirm. 9 v.r. - 7 v.v., antr., treč. ir penkt. 9 v.r. - 3 v. p.p., ketv. 10 v.r. - 7 v.v. Šėtd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas. Pirmia „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4447 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern un-to diplomu, lietuviams suvartus dantis už priemamą kainą. Pacientai: priiman. absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbet angliskai) tel. 708-422-8266

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-6101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p. treč. uždaryta, ketv. 13 v.p.p. penkt. ir šėtd. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
(312) 778-0909 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS ŽAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS KOSMETINĘ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL
Tel. (708) 596-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. p. p. išskyrus treč. Šėtd. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60120
708-941-3888
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-936-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6064 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-684-4185
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rec. 708-422-7887
Kab. (312) 582-8221
Valandos susitarimui

DR. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3000 Highland Ave., Ste. 201
(šterai gatvės nuo Good Samaritan ligoninės)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 708-988-3113
Valandos susitarimui

DR. VILJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos, priėmimas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, Tel. 708-994-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

Minors Pain Treatment Institute
Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNICKIS, MD
TERIS DALLAS PRUNICKIS, MD
Chicago 312-735-8880
East Dundee 847-422-1212
Mettوى 618-363-8888

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šėtd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-776-2888
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin),
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1620 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0999
Valandos pagal susitarimą

PALAIMINTI
NUOLANKIEJI!

Su Palaiminimais nuo kalno (Mato 5:1-12) Jėzus pradeda pirmąjį iš penkių didžiųjų savo pamokslų, perduodamų Mato evangelijoje. Aiškiai, čia pradedama kas nors visai nauja. Pradedami penktą Mato evangelijos skyrių, prisimename iš praėjusio sekmadienio, kad ketvirtąjį skyrių Matas užbaigė, susumuodamas Jėzaus mistiją: „Jėzus vaikščiojo po visą Galilėją, mokydamas sinagose, skelbdamas karalystės Evangeliją (t.y., gerąją naująją) ir gydydamas žmones visokias ligas bei negales“.

O ši naujiena, tai ta, kad vargdiečiams priklausau danguis karalystė, kad liūdintieji bus paguosti ir alkanantieji – pasotinti. Apie tokius vargdiečius kalba pranašas Sofonijas (Sof 2:3, 3:12-13), pavadintas – ne tik po mirties, danguje, bet kurie vykdo Viešpaties teisingumą“ ir ragindamas: „Siekite teisingumo, siekite romumo!“ Ir tuomet, šiam pranašui būdingu tonu, jis prideda: „Galbūt jūs būsite saugūs Dievo rūstybės dieną“. Iš šio pranašo Bažnyčia paėmė giesmę „Dies illa, Dies irae“ (t.y., „Ta diena, diena rūstybės“), kuri anksčiau būdavo giedama per visas laidotuves.

Kaip pastebi šiuos skaitinius komentuojantis kun. Carroll Stuhlmueller, Sofonijas tačiau nepasilekia prie šios niūrios nuotaikos. Nors Dievo išsiriktoji tauta mato apie save siauriantį Dievo rūstybę, Dievas jai žada išgelbėjimą: „Tarp jūsų paliksiu nuolankią ir kuklią tautą“ (pagal prel. A. Rubšio tikslėmą vertimą). Iš pradimo ir sunaikinimo sukūrio iškils „nuolanki ir kukli tauta, kurios prieglauda – Viešpaties vardas; ji bus Izraelio likutis“. „Likutis“ – tai dar vienas svarbus pavadinimas tai Dievo tautos daliai, kurią Dievo siųstas Mesijas išgelbės. Tą pavadinimą naudoja ir pranašai Amosas (5:15) bei Izaijas (10:19-22).

Šis nuolankus, Dievo išgelbėtasis, didžiosios tautos likutis „nebedarys neteisybės, nebekalbės melagystės, jų burnoje nebus apgaulingo liežuvių“. Kitaip tariant, jie bus atviri, nuoširdūs, teisingi. Jėzaus skelbiamą Palaiminimų žodžiais, jie bus „tyrūsirdžiai“, kurie „regės Dievą“ – ne tik po mirties, danguje, bet dar žemėje, gyvendami net sunaikinimo sukūriose, apie kuriuos Sofonijas taip gresmingai kalbėjo. Ir net čia regėdami Dievo skelbti kitiems.

Tačiau daugelis mūsų, nors kenčiame nuo savo dvasinio skurdo, dažnai klystame ir nupuolame, vis vien sugebame įsivaizduoti save geresniais, nei esame. Tokiems kalbėjo šv. Paulius pirmame laiške Korinto tikintiesiems (1 Kor 1:26-31). Jis

rašė, panašiais į Sofonijo, nemaloniai tiesą primenantais, žodžiais. Džiaugiantis, jog būdami krikščionys, jie yra Dievo pašauktieji – išsiriktieji, korintiečiams grėse pavojus užmiršti savo menkumą ir kad visos dovanos, kurias jie turi, jiems ateina tik tuomet, kai jie yra Jėzuje – jo nuolankume, pasipratime, žmogiskume – kai jie neišivaizduoja, kad yra kažkas didesnio, nei yra.

Šv. Paulius jiems primena, kad ir juos pasirinkdamas, Krikštu pašaukdamas priklausyti tam nuolankiam, vien Dievo gailestingumui paskliaujančiam Dievo išsiriktosios tautos likučiu, „Dievas pasirinko, kas pasauliui atrodė kvaila, kad sugedintų išminties“, pasirinko silpnuosius, kad sugedintų galiūnus, ir tuos, kurie buvo laikomi esą žemos kilmės – niekas, „kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo“.

Pradedamas savo mokymą, Jėzus Palaiminimuose nurodo, kas yra dangaus karalystės piliečiai. (Matas, kaip pamaldus žydai, rašantis bendruomenel, kurios dauguma taip pat išaugo žydiškoje kultūroje, vengia tarti Dievo vardą be reikalo; tad, kur kiti evangelistai kalba apie „Dievo karalystę“, Matas rašo „dangaus karalystę“.) Pastebime, jog pirmasis palaiminimas ir paskutinis nurodo tą pačią pasekmę: „Jūs yra dangaus karalystės“. Šie žodžiai yra lyg skliausteliai, įrėmiantys Jėzaus skelbiamosios dangaus karalystės kodekso svarbiausius dėsnius – maždaug kaip Amerikos Konstitucijos pradžioje išvardinamos šio krašto piliečių pagrindinės teisės – „Bill of Rights“.

Tad pirmame ir paskutiniame palaiminime Jėzus skelbia, kad dangaus karalystės priklauso dvasingiesiems vargdiečiams (t.y., tiems, kurie supranta, kad jie yra dvasiniai skurdžiai, visiškai priklausantys nuo Dievo gailestingumo) ir tiems, kurie yra persekiojami dėl (Dievo) teisybės. O tarp jų Jėzus išvardina ir kitus, kurie yra palaiminti pagal Dievo karalystės tvarką: liūdintieji (nes jie bus paguosti), romieji (nes jiems bus išpildyti Dievo pažadai), teisybės alkanantieji (nes jie bus pasotinti), gailestingieji (nes jie to paties susilauks), tyraširdžiai (nes regės Dievą) ir taikdariai (nes bus vadinami Dievo vaikais).

Tad Jėzus Palaiminimai yra geroji žinia ne tik tiems, kurie jau priklauso dangaus karalystei, nes jie yra išvardintųjų tarpe, bet yra kvietimas ir tiems, kurie norime priklausyti palaimintam Dievo išsiriktosios tautos likučiu.

Aldona Zailskaitė

ATGAL Į
„ŠALTAJĄ KARĄ“

E. RINGUS

Prieš pora savačių buvo rašyta apie santykių tarp JAV ir Rusijos atšalimą. Vėliau apie KGB veiklos pagyvėjimą. Kitas jautrus klausimas, tai grįžimas į „šaltąjį karą“. Faktas ar iliuzija? Kai JAV yra įsitraukusi į Bosnijos apsaugą, prezidentinius rinkimus, prezidentinės išsivėlimą į įvairias „veiklas“, jos pareigūnai, atrodo, pamiršo gyvybingiausią reikalą: stebėti ir reaguoti į Rusijos grėžimą prie senos tvarkos, komunistų grįžimą į Kremlį. Komunistų partijos laimėjimas Dumas rinkimuose, galimas išrinkimas Rusijos prezidentu vieno iš jų, o jeigu ne komunisto, tai bent nacionalisto, rodo Rusijos žingsnį atgal.

Kad cinama atgal, rodo pašalinimas liberalaus ministro Kozyrevo ir pakeitimas kietu aparatu, senu kagebistu Primakovu. Tas Jelcino žingsnis nustebino visą Vakarų politinį pasaulį. Tai pirmas atvejis diplomatijos istorijoje, kur špiūno viršininkas tampa užsienio reikalų ministru. Toks Jelcino žingsnis rodo, kad jis atsisako nuo kelio į demokratiją ir susideda su kairiaisiais, norėdamas gauti jų pagalbą rinkimuose. Nuo demokratinių jėgų jis jau palengva tolsta, į savo artimą grupę įjungdamas vis daugiau raudonųjų ir nacionalistų.

Kodėl Primakovo paskyrimas užsienio reikalų ministru mums svarbus? Tuo tikslu verta susipažinti su jo praeitimi ir būsima jo politika. Primakovo visa praeitis – tai tarnyba sovietų saugume. Toje tarnyboje jis atliko svarbius uždavinius ir pasiekė aukščiausią karjeros laipsnį. Universitete jis studijavo kalbas ir mokė angliskai, gruziškai, arabiskai bei azerbaidžaniskai. Brežnevo laikais jis dirbo įvairiose organizacijose, kurių tikslas buvo tureti Sovietų Sąjungos įtaką Azijos ir Afrikos kraštuose. Tuos uždavinius jis atliko, prisidėjęs įvairiomis skraistėmis: kaip įvairių kraštų išsivadavimo komiteto narys, kaip „Pravdos“ korespondentas ir t.t. Paskutinis jo postas buvo Artimųjų Rytų skyriaus vadovu KGB organizacijoje – betarpinis ryšys tarp Kremliaus, Husseino ir Arafato. Savo veikla jis ištikimai tarnavo partijai ir KGB iki tokio laipsnio, kad buvo numatytas į Politbiurą.

RUKLOJE BUS BAŽNYČIA

Jonavos rajono taryba, atsižvelgdama į Kauno arkivyskupijos kurijos prašymą įsteigti Rukloje parapiją, ne konkurso tvarka 50 metų išnuomojo per 2,053 kvadratinis metrus turinčias patalpas negyvenamuosiose pastatuose Ruklos bažnyčiai ir klebonijai įkurti.

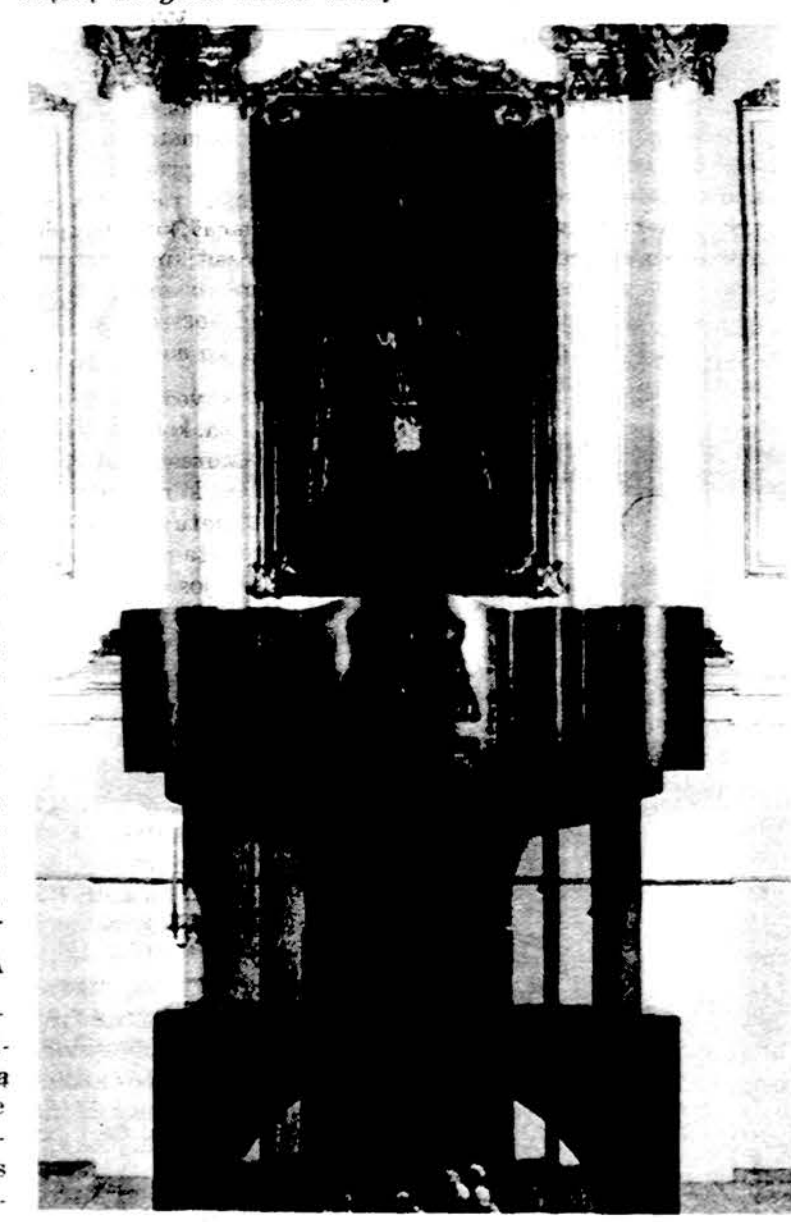
vyriausią komunistų partijos oraganą. Jo žvaigždė nenukrito, atėjus Gorbačioviui dar Sovietų Sąjungos egzistavimo laikais.

Gorbačiovas paskyrė Primakovą KGB viršininku.

Dar vienas įsidėmėtinas faktas yra jo sugebėjimas prisitaikyti ir išlaikyti. Primakovas yra vienintelis Gorbačiovo aparato asmuo, kurį pasilaikė ir Jelcinas, naudodamas jo sugebėjimus sekti Vakarų pasauliui, o dabar atstovauti Rusijai tarptautinėje politikoje. Kokia baidi kombinacija: vyriausias šnipas ir užsienio politikos atstovas! Asmuo, surištas su špiūnais Amerikoje, įtaigojęs CIA tarnautoją Ames išduoti 100 JAV agentų, dirbusių Sovietų Sąjungos ir kaimyniniuose kraštuose.

Ko teks laukti iš naujo užsienio reikalų ministro, kuris, be abejo, pasiliks prie vairo, nesvarbu, kas bus išrinktas Rusijos prezidentu? Štai jo patalpos, išdėstytos per Maskvos televiziją ir paskelbtos spaudoje.

Visų pirma jis nori suskaldyti saugumo tarnybas sujungti į vieną vienetą, kad liktų vieno asmens kontrolėje. Idomu, kad savo planus naujas ministras paskelbė „šventiant“ 75 metų sovietinių saugumo organizacijų sukaktį. Raskim kita tokį kraštą pasaulį, kuris drįstų be gėdos minėti tokia

Pal. arkivyskupo Jurgio Matulaitio žemiškųjų palaikų amžino poilsio vieta Marijampolės bazilikoje.

„garbingą“ progą! Garbingai prisiminti organizaciją, išnaikinusią milijonus žmonių, o dabar grįžtančią prie įprasto darbo! Tokie dalykai gali vykti tik Rusijoje, sako Vakarų žinovai.

Toliau savo pokalbyje televizijoje Primakovas pabrėžė, kad Rusijos saugumo aparatas ir toliau kovos su „užsienio jėgomis“, norintomis sunaikinti jo kraštą, jo vientisumą. Jis pabrėžė, kad bandys grąžinti paklydusius tautas į vieną visą „gerovę“. Kaip žinomas dezinformacijos specialistas, Primakovas pabrėžė, jog Rusijos saugumui bus „uždrausta“ kisti ir buvusių respublikų artimame užsienyje reikalus.

Vakarų nurašinimui Primakovas pabrėžė, kad Rusijos saugumas bendradarbiaus kriminalistų persekiojime, mafijos naikime, kovoje su terorizmu (čekėnų kovą jis taip pat vadina teroristine veikla).

Iš naujo ministro Lietuvai reikia laukti didesnio spaudimo ekonomijoje, mažumų kurstyje ir opozicijos skaldyme. Reikia tikėtis, kad Lietuvos dešinėji-opozicija turėtų neutralizuoti naujos Rusijos pastangas susigrąžinti Lietuvą į Maskvos glebį, politiškai subrandus, nustojus skaldytis į smulkius vienetus ir sukūrus stiprų priešrinkiminį bloką, kad atstvertų Primakovo politiką. Būsimieji rinkimai yra paskutinis bandymas galutinai atsisakyti Maskvos įtakos ir parodyti pasauliui Lietuvos tinkamumą priklausyti Vakarų kultūrai.

Apie Dvasios galiūnus

Kai susirenka pažįstamų būrelis, kalboms temų retai pritrūksta – užkludant šeima, sveikata, nesantčius draugus, darbą, politiką – ir taip per visą žmogaus patirties skalę. Tik religiniai klausimai retai pokalbin teuzklysta. Ypač žmonės pasijunta nepatogiai, kai užsimenami šventieji, šventumas apskritai bei keliai, kurie į šventumą veda. Atrodo, kad visa tai – ne eiliniam žmogui, kad jau kai kas gimsta su šventumo ženklu, išpaustu giliai į sielą, ir būsimieji šventieji gyvena tarytum apsupti kažkokia apsaugos siena, pro kurią jų nepasiekia jokia pasaulio blygybė.

Kadangi atrodo, kad šventi žmonės, egzistuojami žemėje, jau gyvena danguje, tad kasdienybėje jie nelabai įdomūs, neapkreipiantys, su jais bendrauti – net apie juos kalbėti – labai sunku: reikia saugotis, kad neišsprūstų žemiškesnis žodis, nepasirodytų kokia kalbanciojo yda. Arba bent taip žmonės įsitikina.

Vargiai žmonijos istorijoje kuri santvarka pasireiškė tokia neapykanta ir šventiesiems, ir apskritai tikintiesiems, kaip komunizmas. Per savo siaurėjimo dešimtmečius komunizmas pagaminė daug šventųjų, aštriai persekiodamas religijos apraškas ne tik Rusijoje, bet visuose užimtuose kraštuose. Po ateistinio bolševizmo ratais vien Sovietų Sąjungoje tarp 1920 ir 1930 metų sutriuškinta 140.000 kunigų bei vienuolių (neskaičiuojant šiaip tikinčiųjų). Galima sakyti, kad taip vykdytas didžiausias krikščionių persekiojimas nuo Romos imperijos laikų. Tačiau aršiausia kova prieš tikinčiuosius prasidėjo po Antrojo pasaulinio karo, kai į Sovietų Sąjungą prievarta įjungtos Rytų ir Vidurio Europos valstybės su dešimtimis milijonų ne tik Romos, bet ir Graikų apeigų katalikų. Stalinas anuomet užsibrėžė sau tikslą: išnaikinti tikėjimą pavergtuose kraštuose. To tikslą jis siekė nežmoniškiausiomis priemonėmis.

1950 m. katalikų dvasininkai pirmąsias uždrausta palaiyktyti bet kokius ryšius su Vatikano, uždaryti vienuolynai, katalikiskos institucijos, mokyklos, nusavintas bažnytnis turtas ir pradėta sistematiškai persekioti dvasininkus – pradedant aukščiausiąja Bažnyčios hierarchija, baigiant vienuoliais bei vienuolėmis. Galbūt mes geriausiai žinome, kas tuo metu vyko Lietuvoje, bet tie patys tikinčiųjų persekiojimo metodai varloti visuose pavergtuose kraštuose, neaplenkiant ir kitų religinių bendruomenių, ne tik katalikų. Labai skaudžiai nukentėjo Graikų apeigų katalikai, ypač Ukrainoje, kur net

11 ukrainiečių vyskupų mirė sovietų kalėjimuose.

Po sovietijos žlugimo beveik visų buvusių pavergtų tautų bažnytinės vadovybės pateikė savo kankinių sąrašus Vatikaniui ir užvedė beatifikacijos bylas. Nėra abejonės, kad daugeliui tų persekiojimų, kiti nežinomi jų pačių tautoje. Beatifikacijos bylų sąrašė įrašyti ir trys lietuviai vyskupai: Mečislovas Reinys (Vilnius), miręs Vladimiro kalėjime Rusijoje 1953 m.; Teofilis Matulionis (Kaišiadorys), trisdešimt metų praleidęs Sibire, Solovetskio salyne; Vladas Borisevičius (Telšiai), nužudytas kalėjime 1947 m., o jo palaikai, kaip dabar manoma, užkasti masiniame kape Tuskulėnų dvare.

Sovietų teroro aukų sąrašė yra kardinolų, vyskupų, kunigų, vienuolių iš Rumunijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Slovakijos – kone iš visur, kur pasiekė ateistų neapykanta. Bendras šiems kankiniams vardiklis – pasilikimas prie savo idealų ir tikėjimo, nepaisant kančių bei mirties. Viliamės, kad minėtieji lietuviai vyskupai kankiniai bus paskelbti palaimintaisiais ir praturtins mūsų tautai užtaręjį danguje eiles, į kurias 1987 m. buvo įrikuotas kitas lietuvis – arkivyskupas Jurgis Matulaitis. Šiandien, sausio 27 d., minime jo mirties 69-tąsias metines. Tiesa, jis mirė dar prieš bolševikų siaurėjimą Lietuvoje, bet jo gyvenimas buvo tap pat pažymėtas kančia, dažnai vien dėl to, kad jis lietuvis.

Palaimintasis Jurgis savo užrašuose (1911.02.17) įrašė labai paprastą ir nesunkiai įgyvendinamą formulę: „Būk toks, koks nori kitiems rodytis, ir būsi geras žmogus. Kas tau malonu, ir kitam daryk, o kas tau nemėli, ir kitam nelinėk“. 1910 m. spalio 27 d.: „Tarp savęs turėtume kuo didžiausioj vienybėj gyventi, broliškos meilės ryšiais susirišdami, kad guldytume galvas vienas už visus, o visi už vieną“. Kaip tie žodžiai lietuviams tinka šiandien!

Palaimintasis Jurgis pats tais žodžiais tikėjo, gyveno, savo santykius su žmonėmis grindė ir, jais besivadovaudamas, didžius darbus Bažnyčiai bei savo tautai atliko. Penkiasdešimt metų praejus nuo mirties (1927 m.), arkivysk. Jurgis Matulaitis popiežius Jonas Paulius II paskelbė palaimintuoju. Gaila, kad per retai, linksniuodami kitų, lietuvių tautai svarbių, žmonių pavardes, prisimename dvasios galiūną palaimintąjį Jurgį.

(Bus daugiau)

DEBESYSE

JURGIS JANKUS

14

Gal jau trečią pradalę traukdamas atsiminai „Tėve mūsų“. Ją giedojau tik mokyklos chore, bet melodija taip ryškiai sugrįžo, jog atrodė, kad, paėmęs dūdelę, galėčiau ją iškviesti. Kai Kazimieras įstojo į savo pradalę, su baimės pašėmimu dūdelę. O jeigu ji tikrai turi savo valią ir nešleis mėginama, nes man knietėjo, kad ana „Ave Maria“ per koncertų daugybę gal jau nutolusi nuo tikro šventumo. Bet „Tėve mūsų“? Kol pasiryžau, Kazimieras jau buvo vidury pradalės. Išgirdęs pirmą garą lyg krūptelėjo, nesustodamas sukty pakele galvą. Kai suprato, paleido dalgi, nusiėmė kepurę, abiem rankoms sušmėg prispaudė ją prie krūtinės. Žiūrėję į jį, ir kamuolys susisuko gale gerklės, bet dūduoti nekludė. Iš dūdelės sklindanti melodija ir mane patį taip pagavo, jog ėmiau vaizduotis, kad ne vien Kazimieras, pametęs dalgi, nulenkt jai galvą, bet ir viskas – visi medžiai, visi javai, net pievą ir paežį žolės palinko į tą pusę.

Ir mudu kalbos neberadom. Kol pasikeisdami nulin-

gavom pievą, saulė ir iš pietų išsisuko. Gerokai įšlės, ežutėmis sugrįžau pas Plukus. Nebeuorėjau grįžti, bet kitaip ir negalėjau. Nebuvau prates vidury žodžio nusi-sukti ir niekada nebesugrįžti. Po viso, ką patyriau, nežinojau, kaip su jais reikės apie Kazimierą šnekėti. Jiems jis buvo tik pakviesęs Kazelis, o man tapo orus Kazimieras, netyčia pirštu palietęs kitokį pasaulį. Tokį pat tikrą ir tokį pat realų kaip gyvenamasis. Realų jam, bet ne mums. Anas pasaulis jam buvo toks tikras, kad niekaip negalėjau įkalbėti savo dūdelę parodyti pasauliui. Norėjau, kad važiuotų į Kauną, kad parodytų išmanantiems, ką gali ta jo dūdelė, itikinėjam, kad per ją atsivers jam kitoks gyvenimas, bet jis nė į kalbą nesileido. Prašė negundyti. Ne tik žinojau, bet ir supratau, kad jis čia laukė, bet negalėjau suprasti, kam reikėtų laukimu taip apsitverti. O jis tverėsi, ir už tai, net nenorėdamas, jutau jam pagarbą. Mečiau įkalbinėjęs. Pasipaudėm nuo dalgio dar tebekarštom rankom. Paejus kelis žingsnius suėmė didelis noras dar perdūduoti visas Šuberto dainas, kurios staiga sušoko galvon, bet susilaikiau. Iš puskelės nebegrižau.

Čia žmogus nutilo, nuleido akis į lėkturo grindis, man dingtelėjo kvailoka mintis, kad jis nori pamatyti, kas yra ten apačioje ir jau norėjau paklausti, ar buvo

kada sugrįžęs tų Šuberto dainų padūduoti, o gal ir dar ką daugiau, bet jis pakėlė galvą, pasisuko į mane ir prašėnko greičiau negu aš sumėčiau paklausti, ko norėjau.

— Kazimiero neužmiršau. Ir jis, ir dieviškoji jo dūdelė nėjo iš galvos. Negalėjau atsisakyti ir minties, kad tarp visokių varžtų ir gamtos įstatymų suvaržytos mūsų tikrėnybės ir viskam atlaipos pasakos turi būti labai siauras ruoželis vieno, nei kito, į kurį Kazimieras pateko ir bando jam laikyti. Labai knietėjo dar kada pas jį nueiti, pabūti, pasišnekėti, padūduoti ta dieviška jo dūdelę. Ne sykį lindo galvon net tokia mintis: o gal paprašytas ja ir paskolintu. Tada nusivėžčiau į Kauną parodyti išmanantiems. Ir ką gali žinoti, kas galėtų atsitikti. Bet neprisirėngiau, o gal net neįdrįsau. Vis pats save teisinau kitais darbais ir užėinančio kataklizmo rūpesčiais. Taip ir prabėgo kelios vasaros. Iš nubalusios galvos ir iš veido spėjau, kad ir tamatai gali būti gerai atsimenamos anos dienos, kai reikėjo spresti: pasilikti ar išeiti. Išeiti pažėm, ar palaukti, kol atėję tave paims ir kaip nusikaltėlį kažin kur ištėk. Tik todėl, kad čia gimėi, kad į gimtą žemę įsisiurbai visais kūno ir sielos čiulptukais. Tikrai turėtum atsiminti tas dienas ir naktis, ypač naktis, kai iš rytų atėjantis patranku

dundėjimas kelė nerimą. Vieni jau buvo išėję, kiti krovėsi mantą išeiti, susikroviau savo kuprinę ir aš. Gaila buvo to, kas buvo surankiota ir gulėjo lentynose, todėl ir svyravau. O gal? Gal savo pasiutimo viršūnę jau bus ir anie perlėpę, gal vėl galėsiu savo kojų padais be baimės savo žemę minti? Taip besvarstant, beabejojant kažin kas pasibeldė į duris. Praveriau ir ko aukštelininkas nenuvirtau: už durų stovėjo Plūkėnėlis. „Kas čia tave, brolau?“ riktėlėjam. „Spėjau. Maniau, kad kėlėsi bus be reikalo, kad jau būsi anapus sienos“. Apsikabinom, įsitraukiau į vidų. Kalbos būtų buvę daug, bet jis nenorėjo gaišti. Sake, kad jau susikrovęs ir visais popieriais apsirūpinęs. Turis visus popierius tiesiai į Schlegzvig Holsteina. Jeigu norėčiau, gal galėčiau ir kurti prisidėti. Jie vyksą dviem vežimais, tai vienam žmogui viršaus vietos atsirastų. „Juk visų nesiveši?“ paklausė akim perbėgęs mano rinkinių lentynas. „Tik va tiek“, pakėliau kuprinėlę... Bet aš čia ne dėl to“, staiga pakeitė kalbą. — Aš dėl Kazelio“ — lyg norėdamas užmiršti, ką tik mesą pasiūlyma. „Dar tebesilaiko?“ klausėlėjam ir tuoj pridėjau: „Ar ir jis kartu su jumis?“ Kažin kodėl dingtelėjo, kad Plūkėnėlis atvyo tik Kazelio įprašytas, kad ir aš prisijungčiau.

Palaimintasis arkivysk. Jurgis Matulaitis.

JIS LIETUVIS SUVALKIETIS

KUN. V. RIMŠELIS, MIC

Būdavo lauki ir lauki mamos parvažiuojant. Su Ninyku kartu žiūrėdavom pro langą i vakarus, kur saulė visa raudona nusileisdavo. Belaukdami kartais užmigdavom. Per kaimą tiesus kelias veda i Kaltanėnus, i Linkmenis. Tarp Linkmenų ir Kaltanėnų mamos tėviškė, — tai Berniūnai, apie kuriuos mama tiek daug visko pasakodavo. Iš ten ji ir savo mamą parsiveždavo. Tai mūsų bobutė, kilusi iš Dūdienų Antalksnės didelio ūkio. Tame ūkyje buvo labai didelis baltas ūo, o už pastatų labai didelis prūdas, kuriame laukinės antys plaukdavo. Jas saugodavo iš aukštai įtaisytas tinklas. Vakaruose buvo viskas gražu: ir saulė raudona, ir vyšnių medžiai dideli, ir soduose balti aviliniai, ir iš ten vis mama parvažiuodavo. Parvažiuodama ji vis ką nors parveždavo.

Ji kartą parvažiavusi pasakojė, kad mačiusi vyskupą, kuris kalbą lietuviškai. Nupassakojė ir kaip jis atrodė. Turbūt matė jį bažnyčioje. Man irgi buvo labai įdomu sužinoti, kaip vyskupas atrodė. Iki šiai dienai atsimenu mamos žodžius:

— Jis labai malonus veido, kresnas, nedickas. Pamokslą sakė nesukubėdamas, viską suprant, ką jis sako, eina taip pat nesukubėdamas. Tai, Dievuliui, tokiai mūsų vyskupėlis!

Tai ir buvo mūsų palaimintasis Jurgis Matulaitis. Iki 1918 metų Vilniaus diecezija neturėjo nė vieno lietuvių vyskupo. Atseit, po Lietuvos krikšto pirmas Vilniaus lietuvis vyskupas buvo palaimintasis Jurgis Matulaitis. Vilniaus vyskupijoje jis rado labai liūdną padėtį. Rado, kad per šimtmečius Vilniaus vyskupams ir valdytojams rūpėjo daugiau lenkinimo politika nei sielų išganymo reikalai. Devyniolikto šimtmečio pradžioje visose Vilniaus vyskupijos bažnyčiose vyko tik lenkų pamaldos, kurių lietuviai nesuprasidavo. Lietuvių kalba Vilniaus bažnyčiose visai panaikinta 1737 m. ir tik po didelių kovų ji vėl buvo leista vartoti 1901 m. mažutėje ir apleistoje Šv. Mikalojaus bažnyčioje.

Romoje popiežiai gaudavo pranešimus apie Vilniaus vyskupiją iš tų pačių vyskupų, kuriems

rūpėjo kraštą daugiau sulenkinti kaip sukrikščioninti. Per kelis šimtmečius popiežiai Romoje buvo informuojami, kad Lietuva vis dar yra pagoniškas kraštas. Popiežius Klemensas VIII 1595 m. atsiuntė i Vilnių savo ypatingą vizitatorių Cumeleus. Šis pranešė popiežiui raše: „Bekeliaudamas per Vilniaus vyskupiją, kurią man buvo Klemenso VIII įsakytu aplankyti, aš radau daugybę bažnyčių, kuriose pildo paslaugas lenkai kunigai, nėra naudos nei religijai, nei visuomenei, kadangi sielos ganytojai nemoka kalbos. Visiškai nėra, kas pamoko žmones religijos, ir jie retai tevaikščioja sakramentų. Todėl jie gyvena kaip gyvuliai, neišmąnydami tikybės tiesų ir visai neturėdami tikros nuovokos apie Dievą. Daugelis miršta visai nekrikštyti“ (Vilniaus vyskupijos lietuvių katalikų būtis, Jagomasto spaustuė, „Lituanus“, Tilžėje, 1913 m. psl. 24).

Susitarus su Zigmantu III, tas pats Aleksandras Cumeleus įsteigė 3,000 auksinų stipendiją jauniems lietuviams mokyt i isakė tam reikalui Vilniaus vyskupijos išde laikyti 10,000 auksinų. Kai vyskupijoje atsirado daugiau lietuvių kunigų, tai veiklesni kunigai buvo kilmą iš lietuviškų parapijų i gaudikas ar visai lenkiškas, o kai kurie lietuviai, eidami mokslus lenkiškoje aplinkoje, sulenkėdavo.

Lietuvių tautinio atgimimo banga pradėjo reikštis XIX šimtmečio antroje pusėje. Tai buvo Aušros gaidynė. Lietuviai kunigai negalėjo su ramia sąžine gyventi, kai žinojo ir matė, kad kaimiečiai lietuvių kalba lenkiškai poterių, visai nesuprasdami jų prasmės. Vilniaus vyskupijos lietuvių kunigai kreipėsi i Šv. Sostą 1906 m., prašydami iškelti iš Vilniaus vyskupą Ed. Von-der-Ropp ir jo vietoje paskirti lietuvių vyskupą. Tai buvo memorandumas Šv. Pijui X. Memorandume buvo atskleista ne tik Vilniaus vyskupijos, bet taip pat ir visos Lietuvos liūdna religinė būklė dėl lenkų kalbos brukimo i Lietuvos bažnyčias.

Vyskupas Von-der-Ropp iš

Vilniaus buvo iškeltas. Jo vietoje 1908 m. rugsėjo 15 d. buvo paskirtas vyskupijos administratorium kun. Kazimieras Michalkevičius, Minsko dekanas. Naujasis vyskupijos valdytojas šiaip taip galėjo susikalbėti lietuviškai, bet lietuviams nebuvo prielankus. Prie jo ir toliau Vilniaus krašto lietuvių lenkinimas ėjo per Bažnyčią. Bažnyčiose vyko tarp lenkų ir lietuvių vaidai. Lenkai Vilniaus katedroje ir Šv. Rapolo bažnyčioje vakarais vietoj šventų giesmių traukė savo tautinį himną (Jeszcze Polska nie zginęla) ir kitas patriotines giesmes.

Vilniaus krašto bažnyčiose, jau man prisimenant, dažnai įvykdavo kivičiai lenkų su lietuvių dūlėmis. Kazimiero tautybės. Lenkės moterys šaukė, kad šv. Kazimieras yra lenkas, o lietuvis — kad lietuvis. Šventinių bažnyčioje susimūšė dvi daktos dėl šv. Pranciškaus tautybės. Viena šaukė, kad šv. Pranciškus yra lietuvis, o kita — kad lenkas. Abi dvi dievotė mimos savo teisybę bažnyčioje ėmė įrodyti, mušdamos su storom maldaknygėm viena kitai per galvą.

Keista yra ta žmogaus dvasios ypatybė. Jei įmanytų, tai i savo politiką visus šventuosius pakinkytų. Mes labai gerai žinome, koks buvo palaimintasis Jurgis Matulaitis. Jis yra tikras suvalkieitis, ir jo kilmė yra iš visų pusių lietuviška. Kai jis išvažiavo studijoms i Lenkiją, tai jam pavarde pakeitė Kielec mokykloje i Matulewicz. Tokia pavarde lenkiškai gražiai skamba. Todėl lenkams gal ir atrodė, kad jis yra lenkas. Pasilikio man atmintyje toks menkas atsitikimas iš 1908 m. birželio 28 d., kai Jurgis Matulaitis buvo paskelbtas palaimintuoju.

Po bažnytinio apeigų prie Šv. Petro bazilikos didžiojoje auditorijoje salė iškilmių dalyviams buvo susitikimas su popiežium. Tai buvo daugiau kaip audienčia. Pabaigoje buvo daromos nuotraukos. Popiežius buvo apsuptytas, kaip atrodė, tik lietuvių. Man teko būti visai arti prie popiežiaus. Priėjo vienas stambokas lenkas, turbūt popiežiui pažįstamas, ir pareiškė, kad dabar lenkai pradės giedoti „Boże cos Polsko“. Atseit, tuo būdu jis lyg prašė leidimo. O popiežius trumpai atsakė, kad tai ne lenkų šventė ir, nusišukęs nuo to lenko, kalbėjo su lietuviu. Po to pobūvio paklausiau lietuvių choro vedėją, ką būtų daręs lietuvių choras. Jis atsakė, kad jie būtų tada irgi pradėję lietuviškai giedoti, greičiausiai Lietuvos himną. Na, tai ir būtų buvęs pagerbtas palaimintasis Jurgis!

1918 metais mūsų tautos istorijoje yra be galo brangūs. Šiais metais vasario 16 d. buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Tais metais ir Vilniaus vyskupiją sulaukė lietuvių vyskupo Jurgio Matulaitio. Visi lietuvių skundai Vatikane įgavo naują reikšmę, kai buvo jau žinoma, jog Lietuva yra paskelbusi savo nepriklausomybę. At-

seit, Romos kurijoje negalima bus Lietuvos vadinti Polonia. Ir Žemaičių vyskupo Pranciškaus Karevičiaus kreipimasis Berlyne 1918 m. vasario mėnesį i Vokietijos vyriausybę su prašymu, kad paremtų lietuvių kandidatą i Vilniaus vyskupiją, gavo savo reikšmę.

Tomas Vaižgantas rašė tada „Lietuvos aidi“: „Šiuo sykiu Rymui ypaci pavyko rasti toks vyras, prieš kurį jokios tautos žmonės nieko negali turėti. Lenkai seniai jau sakosi kun. Jurgis esąs jiems maloniausias už visus Rymui siūlomus kitus kandidatus. Lietuvos Taryba tai kandidatūrai nemaž neprieštaravo. Griežtai visus lenkia nepaprasti kun. dr. Matulaitio privalumai: taikus būdas, gilus pamaldumas, atsidėjimas Bažnyčios dalykams, gilus mokslas ir nepailstamas darbštumas“.

Jurgis Matulaitis vyskupų konskavo vysk. Pranciškaus Karevičiaus Kauno katedroje gruodžio 1 dieną. I Kauną suvažiavo iš visos Lietuvos įvairių draugijų delegacijos. I sveikinimus vysk. Jurgis atsakė kalbėdamas, du kartus lietuviškai ir vieną kartą lenkiškai, nes buvo pasveikinimas ir iš vienos lenkų moterų organizacijos. Naujojo vyskupo sveikinimams atsakymo bendra mintis, kaip Tomas Vaižgantas rašo, buvo be jokios partinės ar politinės užuominos: „Kristus visus tautas gaubia savo meile; Jis mirė lygiai už visas tautas, sluoksnius ir krypinius. Ir mano tad pareiga tarnauti visiem, ypaci liudžiai, iš kurios esu paimtas ir vėl jai skiriamas. Kas tik bus reikalingas Kristaus dvasios, visiems rūpinimosi padėti jai gauti. Visi tai prašom pranešti ir tiems, kurie i mane jus čia dabar yra siuntę, ir padėkote visiems, kurių vardu man išreiškėte tiek gražių žodžių“ („Vaižganto Raštai“, Kaunas, 1922 m. T.I. psl. 142).

I kokias sunkias gyvenimo ir veiklos sąlygas pateko naujasis vyskupas, parodė jau pirmoji ingreso diena. Katedros administracija davė visoms lenkų delegacijoms vietas presbiterijoje, bet vietų pritrūko Lietuvos valstybės Tarybos ir laikinosios vyriausybės atstovams, nes kapitula i lenkai kunigai nepripažino nei Tarybos, nei lietuvių valstybinės valdžios. Todėl suprantamas ir lietuvių didelis nepasitenkinimas. Iš sakyklos vysk. Jurgis prakalbėjo i savo vyskupiją pirma lenkiškai, o paskui lietuviškai. Jeigu būtų vyskupas pakalbėjęs pirma lietuviškai, tai lenkai būtų sukėlę bažnyčioje didžiausią triukšmą. Vyskupas Jurgis jautė, kad reikia ingreso iškilmių dienos nesklendimus išsiaiškinti su Tarybos nariais, Lietuvos valstybės ministrais ir kitais aukštaisiais pareigūnais. Šitai ir atliko rytojaus dieną, juos apkalbėdamas.

Naujasis vyskupas iš pirmųjų savo dienų Vilniuje pradėjo visiems tarnauti pagal Kristaus dvasią, bet toks vyskupas sovietams lenkams ir sulenkėjusiems kunigams nepatiko. Jie

pradėjo šmeižti ir kaltinti savo vyskupą nebūtais dalykais. Ne tik Vilniuje, bet ir Varkuvoje laikraščiai pradėjo daug rašyti ir vartyti propagandą prieš Vilniaus vyskupą. 1919 m. vasario 27 d. vysk. Jurgio užrašuose skaitome, kad vasario 16 d. Visų Šventųjų bažnyčioje neskaitytas jo aplinkraštis vilniečiams. „Girdi, kun. Dijakowakis neradęs jame nieko lenkiško, nieko tautiško, tad neverta nė jo skaityti ir, be to, negana aštriai prieš bolševikus esąs parašytas“.

Lenkai pripažino, kad vysk. Jurgis būtų šventas vyskupas, bet tik kur nors giliai Lenkijoje, tik ne čia, kur lenkams reikėjo bažnytinio politiko. Po konkordato su Vatikano lenkų valdžia Šv. Sostui pasiūlė vysk. Jurgį iškelti iš Vilniaus i paskirti vyskupą i Čenstakavą, nes ten yra i stebuklingasis Šv. Mergelės paveikslas, o vyskupas Jurgis turi labai didelį pamaldumą i Dievo Motiną. Kovo 15 d. savo dienoraštyje jis rašo: „Dieve, mano Dieve! kokia sunki čia vyskupo padėtis. I visas puses ji taso ir traukia. Ir lietuviai, ir lenkai norėtų jį i savo politikos ratelius įkinkyti. Ir vieni, ir antri stengiasi jį i politikos klampynes įmurdinti. Dieve, duok man aplenkti tas klampynes“.

1920 metais prieš vyskupą buvo prastos agitacijos ir sukurstytos minios. Minios slankiojo, šaukdamos: „Šalin lietuvi!“ Ant gatvės buvo priimta rezoliucija i telegrama pasiusta popiežiui: „Jei neatsisimsi lietuvių vyskupo ir neduos mums tautininko (narodowego), tai mes visi persimesime i tautinį tikėjimą“ (Vaižganto Raštai, T. III, pusl. 168).

1923 m. gandai buvo paskleisti, kad vyskupas gali būti nužudytas. Viena moteris vyskupui pranešė, kad ji nori nužudyti katedroje. 1923 m. lapkričio 29 d. laisvė kun. Pranui Būčiui vysk. Jurgis rašė: „Mane lenkų laikraščiai vėl ėmė pulti ir teršti ko bjauriausiai. Nebūtus daiktus prasimano. Kuopelė kunigų ir daug dvarininkų prieš mane varo agitaciją. Grasiina net nušauti ar šiaip užmušti. Dievo valia. Kol Šv. Tėvas liepia, aš iš vietos nesitrauksiu. Ne kartą tai jiems pareiškiau“.

Vatikane vyskupo Jurgio niekas negalėjo apkaltinti nei bažnytine, nei civiline politika. Po 1925 m. betgi sudaryto konkordato su Šv. Sostu lenkai dar labiau sukilo prieš vyskupą lietuvių ir, jau remiantis konkordatu, reikalavo Vatikane, kad vysk. Jurgis būtų iškeltas iš Vilniaus.

1925 m. birž. 15 d. iš Vilniaus i Kauną kun. prof. P. Būčiui jis rašė: „Man čia trošku ir be galo sunku. Nuolatiniai šmeižtai ir užpuoliniai laikraščiuose ir šiaip jau — savo daro. Gal Šv. Tėvas pasigailėjęs mane paima iš Vilniaus. Dievo valia. Kiek čia tenka iškentėti, tai tik vienas Dievas mato ir žino“.

Vysk. Matulaitis pats matė, kad ilgiau negalės tęsti ir

IR KOKIA TA MUZIKA NUOSTABIAI ŽAVI

Pažnekesys su Vilniaus styginio kvarteto vadove smulkininke Audrone Vainiūnaitė.

Vilniaus styginio kvarteto smulkininke Audronė Vainiūnaitė.

I pasaulinį garą pasiekusių styginių kvartetų sąrašą yra įkopus ir Vilniaus styginis kvartetas. Kvartete groja: Audronė Vainiūnaitė — pirmas smuikas, Petras Kunca — antras smuikas, Audronė Pšibilskienė — viola ir Augustinas Vasiliauskas — violončelė. Kvartetas yra atvykęs i JAV ir sausio 20 d., Kościuszko Foundation, Manhattan, New York, salėje atliko koncertą. Koncertą rengė Lietuvos konsulas New York'e ir LB NY apygardos valdyba. Programoje buvo girdima: M. K. Čiurlionio ir D. Shostakovich styginiai kvartetai ir R. Schumann — piano Quintetas (piano — Golda Vainbergaitė — Tatz).

Po su dideliu pasisekimu atlikto koncerto, užkalbinęs kvarteto vadovę Audronę Vainiūnaitę, pasiteiravau:

— Ar kartais Jums nekilo abejonių, kad dėl Amerikoje sutrikusių valdžios įstaigų veikimo negalėsite laiku atvykti?

— Abejonių turėjome nemažai. Dėl jūsų minėtos prieštasties Amerikos ambasada Vilniuje buvo uždaryta, o mes dar neturėjome vizų. Be to, gąsdino ir nepalankus oras. Bet viskas gerai baigėsi ir, kaip matote, mes jau čia.

— Kas jus i JAV pakvietė?

— Mus pakvietė mūsų kraštiečių, studijavusių Vilniuje M. K. Čiurlionio muzikos mokykloje, dabar gyvenanti New York'e, pianistė Golda Vainbergaitė — Tatz.

— Kiek ilgai šioje Atlanto pusėje svečiuotės?

— Čia praleisime visą mėnesį. Vasario 12 d., atlikę koncertą Toronte, Kanadoje, grįšime i Lietuvą.

— Kiek per šią viešnagę žadate koncertų atlikti?

— Negalėčiau tiksliai atsakyti. Planai gali keistis. Bet, manau, kad koncertų turėtų susidaryti nemažiau, kaip dvilika. (Vien New York'e jų buvo trys — P.P.)

— Ar visuose koncertuose atliksite tą pačią programą?

— O ne! Mes atsivežėme išties punda gaidų ir kiekvieno koncerto programa bus skirtinga. (Kvartetas savo repertuare turi apie 400 klasikinių muzikos veikalų, — P.P.)

— Ar koncertų metu klausytojai išgirs ir lietuvių kompozitorių sukurtus veikalus?

— Prašė popiežiaus atleisti iš Vilniaus vyskupo pareigų. Gavęs iš Pijaus XI nuo Vilniaus vyskupijos atsistatydinimo priėmimą, neilgai trukus jis buvo pakeltas Adulio titulinio arkivyskupo i paskirtas Lietuvai apaštalinio vizitatorium.

— Ar Lietuvos valdžia rems bažnytinės provincijos sudarymas. Tai yra tautoje bažnytinio gyvenimo ir veikimo laisvė, kurios Lietuva neturėjo. Žinoma, nepriklausomybės pagrindu atėjo i Lietuvos bažnytinės provincijos sukurimas, kuris visai tautai reikiama religinį krikščioniškos kultūros nepriklausomumą nuo kitų tautų. Su bažnytinės provincijos sukurimu buvo sustabdytas tautos lenkinimas per Bažnyčią. Šis įvykis yra mums labai didelis istorinis laimėjimas. Palaimintasis Jurgis Matulaitis tapo mums šventas mūsų tautos istorinis žmogus, kurį mes greitai galėsime pavadinti šv. Jurgis Suvalkiečiu.

— Ar Lietuvos valdžia remia kultūrinę veiklą, o Vilniaus styginį kvartetą?

— Nepaisant nelengvos dabartinės ekonominės padėties, Lietuvos valdžia, pagal išgales, kultūrinę veiklą stengiasi paremti. Paskutiniųjų poros metų bėgyje ir mūsų kvartetams paramos susilaukė. Iš viso be pašalinių provincijos sukurimu buvo sustabdytas tautos lenkinimas per Bažnyčią. Šis įvykis yra mums labai didelis istorinis laimėjimas. Palaimintasis Jurgis Matulaitis tapo mums šventas mūsų tautos istorinis žmogus, kurį mes greitai galėsime pavadinti šv. Jurgis Suvalkiečiu.

— Padėkojęs smulkininkei Audronei Vainiūnaitė už suteiktą pasikalbėjimą, o Vilniaus styginiam kvartetui palinkėjęs geros sėkmės koncertuojant Amerikoje, atsisveikinau.

— Turime visą glėbį šiuolaikinės lietuvių kompozitorių sukurtos muzikos veikalų. Mes pagurdautume, kad nors poros koncertų programoms galėtume atlikti jų kūrinius, leisti klausytojams išgirsti, kas dabar Lietuvoje yra parašoma styginiams kvartetams ir kokia ta muzika nuostabiai žavi. (Kvartetas savo repertuare šiuolaikinės muzikos veikalų turi apie 80, P.P.)

— Teko pastebėti, kad savo programose neretai grojate M. K. Čiurlionio muziką. Kaip svetimieji Čiurlionio muziką vertina, kadangi jis jiems dar yra „Terra incognita“?

— Man atrodė, kad ir užsienyje jis pradeda jaustis savas. Mes Čiurlionio muziką dažnai įtraukiame i savo koncertų programas. Klausytojai juo žavisi ir ji vertina.

— Kokio skaičiaus klausytojų susilaukiate, koncertuodami Lietuvoje?

— Džiaugiuosi galėdama pasakyti, kad Lietuvoje mes turime didelį savo „kvartetinių“ lankytojų skaičių. Jie mūsų laukia, koncertus gausiai lanko, o mes jiems mieliai grojame.

— Kokios muzikos jie daugiau linkę klausyti: klasikines, ar šiuolaikines-modernios krypties?

— Kiekvieno žanro muzika turi savo klausytojus. Vidurnioji karta lengvai priima modernios krypties muziką, o vyresnieji daugiau linkę i klasikinę.

— Ar Lietuvos valdžia remia kultūrinę veiklą, o Vilniaus styginį kvartetą?

— Nepaisant nelengvos dabartinės ekonominės padėties, Lietuvos valdžia, pagal išgales, kultūrinę veiklą stengiasi paremti. Paskutiniųjų poros metų bėgyje ir mūsų kvartetams paramos susilaukė. Iš viso be pašalinių provincijos sukurimu buvo sustabdytas tautos lenkinimas per Bažnyčią. Šis įvykis yra mums labai didelis istorinis laimėjimas. Palaimintasis Jurgis Matulaitis tapo mums šventas mūsų tautos istorinis žmogus, kurį mes greitai galėsime pavadinti šv. Jurgis Suvalkiečiu.

— Padėkojęs smulkininkei Audronei Vainiūnaitė už suteiktą pasikalbėjimą, o Vilniaus styginiam kvartetui palinkėjęs geros sėkmės koncertuojant Amerikoje, atsisveikinau.

Kalbėjosi P. Palys

Šv. Mykolo Archangelo prokatedra Marijampolėje.

Nuotr. V. Karsoho

Vilniaus meras Alis Vidūnas (viduryje) su šeima. Pakviestas Lietuvių Bendruomenės A. Vidūnas atvyksta į Vasario 16 minėjimus Los Angeles, New Yorke ir Detroito.

SUSIPAŽINKIME SU VILNIAUS MERU ALIŲ VIDŪNU

Lietuvoje Alis Vidūnas yra plačiai žinomas visuomenininkas, kurio nuotraukos dažnai pasirodo dienraščiu pirmuose puslapiuose. Nors jis yra minimas ir „Drauge“, turbūt ne daug kas išsivijoje yra susipažinęs su jo asmenybe. Tai suprantama, nes jis pirmą kartą JAV.

Malonu, kad vasario mėnesį Detroito, Čikagos, Los Angeles ir New Yorko lietuviai turės progą susipažinti su Vilniaus meru, Aliu Vidūnu. Detroito politinė popietė įvyks vasario 4 d. 11:30 val. Dievo Apaizdos lietuvių parapijos kultūros centre. Čikagoje Balzeko muziejus ruošia Vilniaus Kultūros ir prekybos centro atidarymą vasario 9 d. 7:30 v.v. Ši centrai organizuoja Balzeko muziejus ir Čikagos – Vilniaus seserystės komitetas. Los Angeles Vasario 16-tos dienos minėjimas įvyks vasario 11 d. 12:30 – Parapijos salėje. New Yorke minėjimas ruošiamas vasario 18 d. 3:30 val. p.p. Kultūros Židinys, Brooklyn, N.Y. Šiuose renginiuose A. Vidūnas yra pagrindinis prelegentas.

Užsienio lietuviams Ali Vidūnas galima būtų pristatyti labai trumpai ir daugumai to užtektų: jis buvo aktyvus ambasadoriaus a.a. Stasio Lozoraičio rėmėjas per prezidento rinkimus. Tiems, kurie norėtų daugiau žinių, galima pasakyti, kad jis kilęs iš Kalvarijos valsčiaus, Marijampolės apskrities. Tėvai buvo mokytojai, vėliau tėvas buvo mokyklų inspektorius. Motinos mergautinė pavardė – Albina Juknelytė iš Šeštokų. Alis Vidūnas jaunystę praleido Alytuje, kur baigė vidurinę mokyklą. Kauno Politechnikos institute 1958 m. įsigijo kelių inžinieriaus specialybę. Po studijų trejus metus dirbo Vievėje, kur sukūrė šeimą su ekonomiste Garžina Dovydaityte ir susilaukė sūnaus Vyčio. 1962 m. Vidūnai persikėlė į Vilnių, kur pradėjo dirbti Vilniaus kelių statybos organi-

zijoje ir dirbo (iki 1991 m.) meistrų, vėliau darbų vykdytoju, vyr. inžinierium ir pagaliau firmos „Greitkelis“ direktoriumi.

A. Vidūnas yra Tėvynės sąjungos (Lietuvių konservatorių) narys ir šios partijos Vilniaus miesto tarybos pirmininkas. Nuo 1995 m. balandžio dešimiosioms partijoms laimėjus savivaldybės rinkimus, jis eina Vilniaus miesto mero pareigas. Atrodo, kad šis darbas, nors labai sunkus ir reikalaujantis ilgu valandų, jam sekasi. A. Vidūnas yra geras administratorius, sugeba dirbti ir eiti į kompromisus su visų partijų atstovais siekdamas vieno tikslo: geresnio gyvenimo Vilniaus žmonėms. Vilniuje gyvenantys Amerikos lietuviai džiaugiasi, kad nauja valdžia per pusę metų jau sugebėjo sutaisyti daug gatvių ir padaryti kitų pagerinimų. Didžiausias mero rūpestis yra finansai: vyriausybė surenka mokesčius ir nenori jų pervesti savivaldybei. Todėl Vilniaus miestas neturi pakankamai lėšų rūpintis pensininkais, našlaičiais ir kitais į vargą patekusiais žmonėmis. Nelieta lėšų švietimui, kultūrai ir senamiesčio restauravimui.

Meras turi ir dar vienas svarbias pareigas: jis yra Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas. Ši organizacija turi 54 narius, apjungia beveik visus respublikos miestus ir rajonus. Šis postas yra dabar svarbus, nes savivaldybių vadovai yra dešiniųjų partijų atstovai ir turi kovoti su LDDP vyriausybe dėl savo teisių ir biudžetų.

Reikia paminėti, kad Vilniaus meras atvyksta į JAV ne atostogauti, bet dirbti: atstovauti Vilnių amerikiečių prekybininkų tarpe, susitikti su Amerikos didmiestų merais, dalyvauti Vasario 16-osios minėjime Jungtinėse Tautose ir padėti mums paminėti nepriklausomybės dieną.

Zigmas Viskanta

Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles skyriaus valdyba 1996 metams. Iš k. – Elena Vidugirienė, Vytautas Vidugiris – pirmininkas ir Elena Varnienė. Nuotr. V. Varno

LOS ANGELES, CA

VILNIAUS STYGINIO KVARTETO KONCERTAI

Californijon koncertuoti atvyksta prestižinis Vilniaus Styginis kvartetas – Audronė Vainiūnaitė (pirmas smuikas), Petras Kunca (antras smuikas), Audronė Pšibilskienė (altas-violos) ir Augustinas Vasilas (violončelė). Savo koncertuose kvartetas atliks kompozitorių: Beethoven, Šostakovič, Haydn, Schulhoff, Boccherini, Čiurlionio, Kuprevičiaus, Naujalo ir Vasilas kaitės kūrinius. Visi kviečiami pasinaudoti reta proga išklausyti aukšto lygio koncertus.

Vilniaus Styginis kvartetas š.m. vasario 1 d., ketvirtadienį, 7:30 val. vak. koncertuos St. Timothy Church, 29102 Crown Valley Parkway, Laguna Niguel, CA, kur šiam prestižiniam kvartetui nuosirdų dėmesį parodė šios parapijos klebonas kun. Bruce Laverly ir Jay Allen.

Vasario 2 d., penktadienį, 7:30 val. vak. kvartetas koncertuos Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 2718 St. George St. Šio koncerto rengėjas – Šv. Kazimiero parapijos choro vadovas muz. Viktoras Ralys, parapijos choras, Ramunė Di-

čius ir klebonas kun. dr. A. Olšauskas, leidęs kvartetą koncertuoti parapijos bažnyčioje. Koncertas bus aukšto lygio. Visi kviečiami.

PIRMOJI ŽURNALISTŲ POPIETĖ

Naujoji Lietuvių žurnalistų sąjunga centro valdyba, su būstine Los Angeles, CA, siekdama žurnalistinės veiklos pagyvinimo ir išvystymo artimesnių ryšių su savo nariais, svečiais ir lietuviams, kuriems nešvetimas žurnalistinio vardo, š.m. vasario 25 d., 12:30 v. p.p. Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia žurnalistinę popietę.

Įdomią programą atliks šaukus Los Angeles Vyrų kvartetas. Bus ir skanūs pietūs su vynu, ir „laimės“ stalas, kuriam prašoma atnešti laimikį.

Visi kviečiami atsilankyti, maloniai praleisti sekmadienio popietę ir paremti spaudos žmonių pastangas išlaikyti lietuvišką spaudą gyvą ir įdomią.

Dalyvavimas – 15 dol. asmeniui. Čekių rašyti: Lithuanian Journalists Association. Stalai iš anksto užsakomi pas Albina Mitkevič, tel. (213) 662-6413, arba pas Rita Sakienę, tel. (818) 242-9250. Bilietus galima įsigyti ir sekmadienio parapijos žemutinėje salėje pas A. Mitkevič. Visi kviečiami.

Vytautas Šeštakis

VISUOMENĖS VERTINAMOS ŠAULIŲ RENGIAMOS KŪČIOS

Juozo Daumanto šaulių kuopa jau 17 metai Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia bendras Kūčias šauliams ir visuomenei. Šią seimyniško susibūrimo šventę 1995 m. gruodžio 17 d., sekmadienį, 12 val. vidudienį, pradės kuopos vadas Kazys Karuža pasveikino Lietuvos gen. konsulą Vytautą Čekanauską ir jo žmoną sol. Janiną, svečią iš Vilniaus kun. Džidorių Sadauską, šaulius, es, ramovėnus, birutietes, dr. Jurgį ir Aldoną Venckūnus ir gausiai susirinkusius svečius. Pasidžiaugė ir padėjo visuomenei, stipriai remiančiai šaulišką veiklą, šaulių renginius, ruošiamus minėjimus, šventes. Atsistojimu ir susikaupimo

minute pagerbus mirusius šaulius, es, kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusius savanorius, karius ir partizanus amžiną poilsį radusius Lietuvoje, Sibire ir įvairiose pasaulio šalyse. Apibūdinęs Kūčių prasmę, prabilo pakvietė Lietuvos gen. konsulą V. Čekanauską.

Savo trumpą žodį konsulas baigė kviesdamas visus su savaisiais Lietuvoje jungtis ne vien mintimis, bet ir darbais, kad ateinantieji Nauji metai jiems būtų džiaugsmo ir laimės kupini. Po to ilgesnį kalbą apie Kūčių šventę pasakė buvęs ilgametis LŠSTS-gos pirm. Karolis Milkovaitis.

K. Karužai pristatė dalyvius poetą Bernardą Brazdžionį, kuriam 1995 m. rudenį Lietuvoje buvo suteiktas Kauno Garbės piliečio vardas, renginio dalyviai Poetą pagerbė atsistojimu ir gausiais plojimais. Scenon pakviestas B. Brazdžionis visus pradžiugino savo kūrybos eilėraščiais. Už puikią 15-kos minučių poezijos programą klausytojai Poetui negailėjo ka-

tučių. Renginio meninei daliai vadovavusios Reginos Gasparionienės scenon pakviesta Natalija Bagdonienė, pianinu akomponuojant muz. Viktorui Raliui, fleita atliko du kalėdines muzikos kūrinius. Paskui Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujant muz. Raliui, pagiedojo kelias kalėdines giesmes.

Po programos, maldą sukalbėjęs kun. D. Sadauskis, dalyviai tarpusavyje pasidalinę kalėdaičiais, vaišinosi tradiciniais Kūčių valgiais. Visus gaubė maloni šventiška nuotaika. Prie geros nuotaikos prisidėjo gražiai eglutėmis papuošta scena. Scenos puošimą atliko lietuviškos mokykla, dieną prieš tai šioje salėje turėjusi savo kalėdinį renginį. Šaulių kuopos valdyba už paliktas gražias dekoracijas dėkingai lietuviškos mokyklos vedėjai Reivydienei ir mokytojoms, ams. Padėką tradicinę Kūčių vakarienę paruošusioms – šaulių kuopos šeiminiškai Antaninai Uldukienei ir jos darbėioms tartininkėms.

Prie Kūčių stalo buvo pasigėstį Amžinybės iškeliaujant šauliai, es: savanoris kūrėjas, Vyčio Kryžiaus kavalierius pulk. Jonas Andrašiūnas, Aleksandra

DRAUGAS, šeštadienis, 1996 m. sausio mėn. 27 d. 5

Vidugirienė, Jurgis Ukas, žymi šaulių veikėja – kuopos moterų vadovė Judita Paškauskienė, savanoris kūrėjas Mykolas Barauskas ir tada sunkiai sirgęs (miręs 1996 m. sausio 3 d.) Juozo Daumanto šaulių kuopos Garbės šaulys, rašytojas Jurgis Gliuda.

Šaulių Kūčias baigiant, K. Karuža palinkėjo visiems laimingai sulaukti šv. Kalėdų ir Naujųjų metų. Padėkojo Lietuvos gen. konsului V. Čekanauskui ir jo žmonai, daumantičiai Karoliui ir Elenai Milkovaitiams, poetui B. Brazdžionui, muz. V. Raliui, fleitistei N. Bagdonienei, Šv. Kazimiero parapijos chorui, R. Gasparionienei, šeiminiškai A. Uldukienei, kun. D. Sadauskui, M. Banionui, D. Kaskelienei, J. Narkevičiui, A. Daukantui ir visiems dalyviams, o jų siame renginyje buvo arti 300.

Šaulių surengtos Kūčios buvo visų dalyvių labai įvertintos. Visi skirstėsi gera nuotaika, tikėdamiesi sulaukti ir dalyvauti 1996 m. gruodžio 15 d. numatomose ruošti 18-se šaulių Kūčiose.

Kazys Šešupė

PROGRAMOJE – DU ŠIMTAI KONCERTŲ

Lietuvoje parengta speciali Invalidų metų kultūros programa. Ją parengė ir kartu įgyvendins Lietuvos muzikų rėmimo fondas, Invalidų reikalų taryba bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Invalidų metų kultūros programa aprėps daugiau kaip du šimtus renginių – koncertų, vakaronių, susitikimų – visoje Lietuvoje, sakė Muzikų rėmimo fondo direktorė Liucija Stulienė. Žmonės su negalia bus pakviesti į didžiulius miestų sales, jiems skirti koncertai taip pat vyks bažnyčiose, ligoninėse, globos namuose. Specialūs Invalidų metų kultūros programos koncertai, vakarai bus skirti žmonėms su specifine negalia – akliesiems ir kurtiesiems.

Vienas svarbiausių programos renginių – didžiulis labdaros koncertas – vyks vasario 24 d. sostinės Koncertų ir sporto rūmuose. Už šį ir kitus koncertus surinktos lėšos bus skirtos programai finansuoti. Dalį lėšų Invalidų metų kultūros programos fondai skirs ir valstybinės institucijos.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentus, įgaliojimus notarizuojame veltui.

MAISTO SIUNTINIAI.

Du patys populiariausi - už \$39.- ir \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. **55 svarai arba 25 kg.**

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui

į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą.

4% iki \$2,000.00 — 3% virš \$2,000.00

Siunčiama suma	\$ _____
Paslaugos 4 ar 3%	\$ _____
Pristatymas į rankas	\$ _____ 12.00
VISO	\$ _____
Siuntėjas _____	Gavėjas _____
Tel. _____	Tel. _____

Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškai čekius siųskite:

Genai-Vytui Kairiams, 517 Fruitland Rd. Stoney Creek, Ont., Canada L8E 5A6 tel. 905-643-3334.

*Pristatome Lietuvoje sudarytus maisto paketus.

*Mes galime palydėti Jus važiuojant į Lietuvą apsigyventi arba tik lankyti.

Juozo Daumanto šaulių kuopos Los Angeles surengtos Kūčiose. Iš k. – Lietuvių žurnalistų sąjunga pirm. Karolis Milkovaitis, muz. Viktoras Ralys, poetas Bernardas Brazdžionis, Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas ir J. Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuža. Nuotr. Petro Karužos

**Tas pats patikimas ir nebrangus patarnavimas
Naujos didelės ir patogios patalpos**

BALTIA EXPRESS CO LTD.,

Prez. Vidmantas Rapšys

Geresniam klientų patarnavimui BALTIA EXPRESS persikraustė į naujas didesnes, patogias automobilių pastatymui patalpas.

Naujas adresas:

**8327 S. PULASKI RD.
CHICAGO, IL 60652**

1-800-SPARNAI

1-800-772-7624

Laukiame jūsų siuntinių laivu ir lėktuvu mūsų naujoje įstaigoje.

atlanta
IMPORT-EXPORT, INC.

2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629

(312)434-2121 (800)775-SEND

Persilunčiame siuntinius į Lietuvą, Latviją, Estiją, Rusiją, Ukrainą ir Baltarusiją.

SKUBUS SIUNTINIAI- AIR CARGO

Galite užsisakyti 5 rūšių maisto kompleksus.

Persilunčiame automobilius, baldus bei komercines siuntas.

Verčiame ir notarizuojame dokumentus, paruošiame iškvietimus ir vizos pratęsimo dokumentus.

Dirbame. Firmad. - penktad. 9-5 / Šeštad. - 9-2

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius
Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
tel. 703/471-1711

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIJĄ

SUMAZĖS UŽSIENIO INVESTICIJŲ

Sustabdyti Lietuvos Akcinio inovacinio bei Litimpeks bankų veiklą, Lietuvos reitingas smuko. Akademikas Eduardas Vilkas „Lietuvos rytui“ prognozuoja, kad Lietuvai už užsienio paskolas ateityje teks mokėti brangiau. Jo nuomone, prireiks bent metų, kol Lietuva taps bent taip pat patraukli užsienio investuotojams, kaip buvo prieš keletą savaičių.

Didžiųjų bankų bankrotai Latvijai kainavo 5 proc. valstybinių pajamų. Akad. E. Vilkas teigia, kad ne mažiau praras ir Lietuva. Prof. Kęstutis Glaveckas „Lietuvos rytui“ sakė, kad prasidėjus bankų krizei, išdalyta daugiau kaip trečdalis šalies finansų rinkos. Jis yra apskaičiavęs, kad užsienio šalių bankuose turėtų būti saugoma apie 2 milijonai dolerių, priklausantių Lietuvos verslininkams. Akad. E. Vilkas mano, kad galima kalbėti apie 1 milijoną dolerių, tačiau kai kurie šaltiniai teigia, kad sumos gali būti daug kartų didesnės.

Kai prieš pusmetį Lietuvos verslininkai prabilo apie tai, kad reikia liberaliau vertinti laikotarpį, kai verslo pelnas siekė šimtus procentų ir buvo palyginti lengvai uždirbtos milijonų sumos, valdžios pareigūnai teigė, kad „nešvariai“ uždirbti pinigai turi būti deklaruoti, verslininkai privalo sumokėti valstybei mokesčius. Prasidėjus bendrovių, kredito firmų, bankų bankrotams ir pripažinus, kad gamyba Lietuvoje nedidėja, ir valdininkai pradėjo svarstyti, kas svarbiau – griežtas administravimas ar galimos investicijos.

„Nesvarbu kiek, 8 ar 16 milijonų litų yra užsienyje, jie reikalingi šaliai“, sakė „Lietuvos rytui“ finansų ministras Reinoldijus Šarkinas. Jo nuomone, būtina rasti būdą jiems grąžinti. „Galima priimti įstatymą, leidžiantį per tam tikrą laiką juos pervedėti į Lietuvos bankus ir nesiaiskinant jų kilmės, atleisti nuo mokesčių arba nustatant simbolinius mokesčius. Tai būtų visiems naudinga“, sakė ministras. Tačiau dienraštis neklausia, ar po šios bankų krizės verslininkai net ir lengvatinėmis sąlygomis norės grąžinti pinigus į Lietuvos bankus.

SUAKTYVĖJO NEKILNOJAMOJO TURTO RINKA

Prasidėjus bankų krizei, parduodamų butų rinkoje beveik neliko – jie nuperkami iškart, vos tik pasiūlius. „Respublikai“ sake Nekilnojamojo turto įmonių susivienijimo prezidentas Gediminas Bareika. Jo nuomone, viena iš pagrindinių tokio pirkimo vėjus priežasčių – nepasitikėjimas bankais. Žmonės nori kuo saugiau ir patikimiau investuoti pinigus į nekilnojamąjį turtą.

Per praėjusių metų II pusmetį vieno kambario butų kainos didžiuliose miestuose pakilo apie 40 proc., dviejų kambarių – apie 25 proc. Šiuo metu Vilniuje standartinis vieno kambario butas kainuoja 7-11,000 dolerių, o miesto centre – iki 18,000 dolerių. Dviejų kambarių – 10-15,000 dol. centre – 27-30,000 dolerių. Trijų kambarių butų kainos – 15-18,000, centre – iki 35,000 dolerių.

Kaune butų kainos maždaug 2,000 dolerių mažesnės negu Vilniuje.

Prieš pusantrų metų iš buvusių Sovietų Sąjungos respublikų sostinių butų kainos Vilniuje atsiliko tik nuo kainų Maskvoje ir Sankt Peterburge. Pasak G. Bareikos, Vilniaus centro nekilnojamojo turto kainos jau pasiekė Europos lygį. Šiuo metu Vilnius pagal butų kainas išlieka trečias, nors jis sparčiai vežasi Rygą ir Minską. Gyvenimo sąlygas Lietuvoje norėtų pagerinti apie 365,000 žmonių, tad butų rinkai plėstis, G. Bareikos nuomone, yra didelės perspektyvos.

„SANITAS“ PELNOSI IŠ RYTŲ

Viena iš pelningiausių Lietuvos įmonių Akcinė bendrovė „Sanitas“ Kaune visą pelną investuoja į naują, tarptautinį GMP standartą atitinkantį vaistų fasavimo barą, kurį baigs įrengti sausį, o pradės eksploatuoti kovo mėnesį. Šiame bare supakuojamais vakarietiškais vaistais „Sanitas“ prekiaus Lietuvoje ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalyse, rašo „Verslo žinios“.

„Sanito“ generalinis direktorius Albertas Bertulis sako, kad rekonstruotose galeno baro patalpose į polietileno plėvelę bus pakuojamos Vakarų bendrovių pagamintos tabletės, o į želatinines kapsules kiti vaistai. Projekto rengėjai apskaičiavo, kad į Lietuvą importuoti vakarietiški vaistai tokiam pačiam ir pakavime yra 30-50 proc. brangesni už tuos pat vaistus, nupirktus didesniais kiekiais ir ipakuotus Lietuvoje.

Technologinės linijos įrengimas per metus „Sanitui“ jau kainavo apie 70 proc. visų planuotų 1,2 mln. dolerių investicijų. Didžioji dalis lėšų atidedama iš įmonės grynųjų pelno lėšų ir nedidelės vaistų kainos. Lietuviški vaistai Rusijoje 1,5-2 kartus pigesni už vietinius. Į Vakarų „Sanitas“ sunkiai pateks net ir pradėjęs pakuoti vakarietiškus vaistus pagal GMP standartą.

Pasak A. Bertulio, „Sanito“ darbo pelningumą lemia sekmingai pasirinkta produkcijos rūšis ir nedidelės vaistų kainos. Lietuviški vaistai Rusijoje 1,5-2 kartus pigesni už vietinius. Į Vakarų „Sanitas“ sunkiai pateks net ir pradėjęs pakuoti vakarietiškus vaistus pagal GMP standartą.

UŽSIENIO INVESTUOTOJAI PATYS VYKDO ŪKIO REFORMAS

Kai tik JAV susivienijimas „Philip Morris“ prieš 2 metus nupirko Klaipėdos tabako fabriką, nauji įmonės vadovai iš darbo iškart atleido tuziną girtuoklių ir blogai dirbančių darbininkų. Kai susivienijimo maisto produktų gamybos padalinys „Kraft Jacobs Suchard“ nupirko kontrolinį Kauno konditerijos fabriko akcijų paketą, į darbą buvo priimtas visas būrys sargybinių, kurie stebėjo, kad nebūtų namo nešami produktai. Vienas sargas prižiūrė maždaug 40 darbininkų. Šios priemonės, darbuotojų apmokymas, nauji įrenginiai ir daug didesni atlyginimai susivienijimui, atrodo, atspiriks „Philip Morris“ kol kas yra didžiausias užsienio investuotojas Lietuvoje, o abi susivienijimo įmonės dirba pelningai.

„Philip Morris Lietuva“ direktorius Philip Atkinson teigia, kad tai yra gera pamoka tiems, kurie mano, jog investicijos Lietuvoje neatsiperka.

Atėjus į įmones naujiems šeimininkams pasikeitė ne tik žmonių požiūris į darbą, bet ir jų darbo sąlygos. Be to, susivienijimas už 25 mln. dolerių ketina statyti dar vieną cigarečių fabriką Klaipėdoje.

„Philip Morris“ Lietuvoje investavo 55 mln. dolerių, o bendra užsienio investicijų suma Lietuvoje yra vos 245 mln. dolerių. Susivienijimo atstovai pripažino, kad Lietuvoje jiems teko susidurti su tomis problemomis, kurios atbaido užsienio investuotojus. Tabako fabriko direktorius Jacques Habbelink tebesi, kad turi mokėti kažką kokiam „specialistui“, kuris fabrike barstų žiurkių nuodus, arba aiškintis su statybos inspektoriais, apsiginklavusiais bėprotiškais įstatymų rinkiniais.

Susivienijimo investicijos Lietuvoje yra tik dalis „puolimo visu frontu“, kurį „Philip Morris“ vykdo Rytų Europoje ir buvusiose sovietinėse respublikose. Manoma, kad bendra investicijų suma regione bus beveik bilijonas dolerių. „Philip Morris International“ direktorius ryšiams Michael Parsons teigia, jog investuotojai, kurie laukia kol šiame regione baigsis reformų metas, labai klysta. „Investuodami, mes patys reformuojame šalį“, sakė jis.

POPULIARIAUSI NEDIDELI VIEŠBUČIAI

Vilniaus senamiestyje dvi statybos bendrovės – „Ekinsta“ ir „Nalsia“ – stato keliolikos kambarių viešbučius. Bendrovių vadovai teigia, kad viešbučiai jiems atsieis maždaug po 2 mln. litų. Dabar Lietuvoje populiarius nedideli viešbučiai. Valstybinio turizmo departamento duomenimis bendras viešbučių užimtumas Vilniuje yra apie 40 proc. Tuo tarpu birželį atidarytame viešbutyje „Mano Liza“ (8 kambariai, kainuojantis po 180-640 litų parai), visos vietos dažniausiai būna užsakytos iš anksto. Metus veikiantis 14 kambarių (kaina 330-660 litų) bei pajamų, gautų pardavus nebereikalingus gamybos ir pagalbinis pastatus Kauno centre. „Sanito“ partneris – bendrovė iš Šveicarijos, Didžiosios Britanijos ir Italijos trečdaliui įrangos vertės sutiko skirti neprocentines paskolas.

MAKULATŪROS EKSPORTAS AR IMPORTAS?

Bendrovė „Antrinis popierius“ iš Vakarų Europos į Lietuvą pradėjo gabenti makulatūrą. Tuo tarpu iš Lietuvos makulatūra tebegabenama į Vakarų, kur už ją brangiau moka. Tačiau dabar makulatūros kainos Vakaruose kritusios ir tuo naudojasi „Antrinis popierius“, atvežęs į Lietuvą jau 1,000 tonų makulatūros. (Gal tos pačios, lietuviškos?). Firma žaliava aprūpina 5 šalies popieriaus perdirbimo įmones.

ĮMONĖS SAVININKAS – ĮKAITAS

„Vilniaus šiltnamių“ darbininkai ir samdiniai prieš šv. Kalėdas tris dienas įkaitu kabinete laikė šiltnamių savininką B. Balnį. Kūčių dieną jam buvo iškiesta greitoji medicininė pagalba ir savininkas išvežtas į ligoninę. Darbininkai B. Balnį paėmė įkaitu, reikalaudami sumokėti atlyginimus, kurių jie negauna jau pusę metų. Per tris dienas, kol įkaitais buvo laikomi darbininkams prasikaltę savininkai (vienam jų pavyko per sumaištį dingti), niekas iš valdžios ir tai nekėlė jokio dėmesio.

PADIDĖJO LIETUVOS KURORTO MOKESTIS

Palangos miesto valdžia priėmė sprendimą padidinti kurorto rinkliavą. Kaip ir anksčiau, kurorto rinkliava bus imama iš laikinai į Palangą atvykusių asmenų, sulaukusių 16 metų. Atvykusieji į Palangą nuo rugsėjo 1 d. iki gegužės 31 d. turės mokėti 0,3 lito per parą kurorto rinkliavą, sezono metu – nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. – po 0,7 lito. Praėjusiais metais ši rinkliava buvo atitinkamai 0,2 ir 0,5 lito.

KOJINIŲ FABRIKUI GRESIA BANKROTAS

Bankrotas gresia Kauno bendrovei „Koton“. „Koton“ ilgai buvusi moteriškų kojinių gamybos monopolininkė Lietuvoje, jau beveik prarado vidaus ir Rusijos rinkas. Nuo lapkričio mėnesio dėl žaliavų stokos įmonė sustojo. Dalis įrenginių iš bendrovės išvežta į privačias įmones. „Koton“ savininkai yra EBSW grupės nariai. Įmonės sandėliuose sukaupta apie 170,000 porų moteriškų kojinių. Finansinė būklė – labai sunki. Prieš šv. Kalėdas žmonėms buvo išmokėti atlyginimai tik už spalio mėnesį.

ATSIGAUNA ALYTAUS PRAMONĖ

Išgyvenę sunkiausius laikus, Alytaus pramonės „milžinai“ atsigauna. Kaip ir visoje Lietuvoje, Alytuje labiausiai nukentėjusį žemės ūkį, elektroniką ir statybą susijusios įmonės. Masinių gamybos ir lengvosios pramonės įmonių dalia geresnė – rašo „Verslo žinios“. Kartu pažymima, kad masinė serijinė gamybą sunku pritaikyti smulkiai ir individualiai prekybai gamybai. Gaminių savikaina lieka gana didelė, todėl stengiamasi pakeisti gamybos struktūrą, atnaujinti ir plėsti asortimentą.

Firmų „Alytaus tekstilė“ ir „Dainava“ vadovai sako, kad rasti perkėję audiniam bei „Dainavos“ drabužiams pavyksta tik dėl pigios darbo jėgos. Jei paimtume Lietuvoje padidytų du kartus, lengvosios pramonės įmonės netektų vakarietiškų užsakymų. Sustojusioje įmonėje „Alma“, gaminusioje magnetofonus, magnetolas ir šviesos reguliatorius, tebebūna 120 žmonių. Įmonės administracija neturi pinigų išmokėti jiems išeitinių pašalpų, todėl negali atleisti iš darbo. „Alma“ šį rudenį žada pasiskelbti bankrutavusia. „Astra“ gamina skalbimo mašinas. Jos direktorius tvirtina, kad gamyba šiemet padidėjo 34 proc., nors įmonė tebėra įsiskolinusi ir balansuoja ant bankroto ribos. „Dainava“ užsakymų iš Vokietijos turi iki 1996 m. vidurio. Po truputį

skolas gražina „Alytaus tekstilė“, šaldytuvų gamykla „Snaigė“ vasarą dirba net šeštadieniais. Skolų neturi ir pernai jau pradėjo gauti pelną lietuviško šampano gamintojai. Šie metai gali būti pirmi po 1991-ųjų, kai pramonės produkcijos daugės. Alytaus įmonių vadovai sako, kad jei išvers dar 2 metus – viskas bus gerai.

Rima Jakutytė

RUOŠIAMA STATYBININKŲ IR VERSLININKŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ

Baltijos verslo taryba (Baltic Business Council), kuri yra Toronto, kovo 5-17 dienomis ruošia statybininkų ir verslininkų kelionę į Vilnių, Rygą ir Taliną. Kelionės tikslas bus supažindinti Šiaurės Amerikos įmones su statybos ir namų įrangos pramone Baltijos kraštuose. Visi JAV ir Kanados verslininkai, kurie domisi šia pramone, ypač statybos specialistai, yra kviečiami prisijungti. Lietuvoje dalyviai turės progos aplankyti Vilnių, LITEXPO parodų rūmose, tuo metu ruošiamą tarptautinę statybos pramonę. Visuose Baltijos sostinėse bus suruošti susitikimai kiekvienam dalyviui su atitinkamomis vietos įmonėmis, kurios norėtų išvystyti partnerystės ryšius su Šiaurės Amerikos firmomis.

Kaina kiekvienam asmeniui bus 4,500 Kanados dolerių, su kurių bus 3,400 JAV dolerių. Į kainą įskaityta skrydis į visą Toronto per Frankfurtą į visą tris Baltijos sostines ir atgal, nakvynės, paskaitos, susitikimų paruošimas ir daug kitų paslaugų. Kas norėtų dalyvauti, ar gauti daugiau žinių apie šią kelionę, kviečiami kreiptis į Regina Pearce (kalba lietuviškai), Executive Director, Baltic Business Council, 940 Lansdowne Avenue, Toronto, Ontario, M6H4G9, Canada. Tel: (416) 534-9916, fax: (416) 534-2739.

Algis Rimas

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGĖJAMS

Daug sutauptyte, pirkdami čia ju riekmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis, ypatingai proga. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį ir trečiadienį susikalsit lietuviškai.

3314 West 63rd Street
Tel. 776-8998

Nemokamas Pirkinių Sąrašas

Joseph E. Stanaitis Investment Properties
Licensed Real Estate Broker

Nuosavybė

- Acreage
- Business
- Residential
- Žemė
- Biznis
- Namai

Toll Free 1-800-330-5478 or 1-904-428-2412
Free List of Available Buys

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 312-581-8500

- Lietuviška duona ir ragučiai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Lietuviškas maistas – „catered“
- Siunčiame mūsų produktus UPS

Atidaryta 7 dienas savaitėje

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, IL 60610
Tel. 312-644-7750

Kepyklos produktai ir užkandžiai
į miesto centre
Savaitgalį uždaryta

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Sinteresuoti skambinkite:

BUDRAICIAI
Bus. 708-496-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-496-7006 Pager. 312-308-0307

Century 21
OLSHICK & CO., INC.
1180 State Street
Lombard, Illinois 60148

„Nekilnojamojo turto pirkime ar pardavime“
„Chicagos apylinkėse ir priemiestuose“

MARIA STONIKAS
Realtor • Bus. 708.257.7100
Res. 708.969.3732

Century 21
ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453

Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiestuose.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮRENGIMAI – PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 561-8654

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turis darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-968-2858.

INCOME TAX SERVICE
Dabartiniai pajamų mokesčių įstatymai žymiai apunkino ir ateityje apunkins metinį mokesčių formų užpildymą. Profesionaliam, sąžiningam ir konfidencialiam patarnavimui kreipkitės:

PRANAS G. MEILĖ, CPA
4931 W. 95th St.,
Oak Lawn, IL
Sekmadieniais – Pasaulio Liet. Centre, Lemont
Tel.: rašinė 312-424-4425
namai 708-636-5347

RENATA'S DOMESTIC PLACEMENT AGENCY
Positions available: nannies, housekeepers for English speaking women.
Call: 312-286-7267

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš 78 metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (312) 561-4111

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GEVIRKA ATSTOVYBĖ
2346 W. 98th Street
Tel.: 312-776-1486

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteris FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas vertui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus įkainavimas vertui.

FLORIDA CONDO FOR SALE – ST. PETERSBURG \$21,500. Great location, low condo fee, close to beaches, walk to shopping and Lithuanian Club. Safe, quiet adult community. 1 bdrm/1ba/Florida rm., eat-in kitchen, ceiling fans, new paint, new carpeting. Call Priscilla Walter (813) 321-1212.

FOR RENT

FOR RENT
1 bdrm, apt. incl. heat, gas, electricity. Laundry facilities available. Call tel. 708-671-4388.

FOR RENT

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. \$355 / mėn. + „security“. Tel. 312-778-0410. Kalbėti anglškai.

HELP WANTED

SIŪLOME DARBUS!

Gail, seserys padėjėjomis, kompanijoms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreipitis:

All Care Employment Agency
Tel. 312-736-7800

RENATA'S DOMESTIC PLACEMENT AGENCY
Positions available: nannies, housekeepers for English speaking women.
Call: 312-286-7267

MISCELLANEOUS

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA

2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

VYRESNIEJI, ŽIEMOS ŠALČIAI IR IVAIRŲ GYVENIMO PALENGVINIMAI

Žiemos metu, ypač Šiaurės Amerikoje, gyvenimas yra sunkesnis. Sniegas, šalčiai padaro gatves, kelius sunkiau praeinamus – pravažiuojamus, o žmonės gyventi turi, reikia nueiti, nuvažiuoti į krautuvę apsipirkti, reikia valgyti, reikia nukakti į banką čekį išsikeisti, sąskaitas sumokėti ir t.t. Tačiau yra įvairių būdų gyvenimą palengvinti, tad pasinaudokite šiais patarimais:

1. Jūsų privati telefono knyga.

Jei negalite nueiti į maisto parduotuvę, o valgyti reikia, norite sužinoti apie sveikatos pagalbą namuose ir pan., kreipkitės į „The Elder Care Locator“, kuris teikia informaciją apie platų tinklą organizacijų ir įstaigų, padedančių vyresniesiems jūsų valstijoje, jūsų mieste, jūsų apylinkėje. Paskambinkite „Elder Care Locator“ telef. 800-677-1116, tarp 8 val. ryto ir 7 val. vakaro. Jie duos jums įstaigų ir/ar organizacijų vardus bei telefonus, kur jūs galite kreiptis, ieškodami pagalbos. Amerikoje visokia pagalba teikiama tiek privačiai, tiek valdžios įstaigų, kai kurios paslaugos yra teikiamos nemokamai, už kitas reikia primokėti, bet jų yra daug ir visokių, tik reikia jomis naudotis. Lietuviai turėtų mokytis iš kitų, kurie išnaudoja viską ką gali, ir dar su kaupu.

2. Siųskite savo pensijos ar darbovietės čekį tiesiog į savo banko sąskaitą.

Žiemos metu, kai šalta ir sliū, vyresniesiems sunku nueiti į banką. Užduot rūpintis, ar jūsų čekis ateis laiku ir ar susėsite laiku nuvykti į banką, daugelis įstaigų gali siųsti jums skirtus čekius tiesiog į jūsų sąskaitą banke. Taip kiekvieną mėnesį galite naudotis savo sąskaita banke be baimės ir rūpesčio, kad jūsų čekis gali būti pavogtas ar kur nors kitur nuneštas. Jei norėtumėte, kad jūsų „Social Security“ čekis būtų siunčiamas tiesiog į banką, paskambinkite savo vietinei „Social Security“ įstaigai ir paprašykite, arba skambinkite telef. 800-772-1213.

3. Jums kainuoja tik 7 doleriai.

Daugeliui vyresniųjų telefonas yra viena pagrindinių susisiekti priemonių su aplinka, ypač žiemą. „The Federal Communications Commission's Lifeline“ programa padeda ribotų pajamų žmonėms kas mėnesį telefono sąskaitą sumažinti, leidžiant nemokėti linijos mokesčio, o tai gali sudaryti iki 7 dolerių mėnesiui. Iki dabar daugiau negu 40 valstijų, jų tarpe Illinois, Wisconsin ir District of Columbia, turi

federalinės valdžios patvirtintas „Lifeline“ programas. Ar galite pasinaudoti ta programa, priklauso nuo valstijos, kurioje gyvenate, nes kai kurios valstijos reikalauja, kad būtumėte tam tikro amžiaus ir turėtumėte mažai pajamų. Jei norite gauti daugiau informacijos apie „Lifeline“ pagalbą, paskambinkite vietinei telefono bendrovei arba „Common Carrier, Federal Communications Commission“, 1919 M. St. N.W., Washington DC 20554; telef. 202-418-1500.

4. 1,800 dolerių padės jums žiemą šiltai gyventi.

Gera izoliacija, įvairių plyšių užtaisymas, šilumos ir šaldymo sistemos reikiamas sutvarkymas ar pakeitimai gali padėti sumažinti jūsų kuro sąskaitą ir namus padaryti šiltesni. Vyresnieji gali gauti pagalbą (assistance) nemokamai, kad savo namus paruoštų žiemai, jei jie atitinka nustatytus pajamų reikalavimus. Valstijos skiria pinigų nepelno siekiančioms įstaigoms pirkti ir įvesti su šiluma/sviesa susietus pataisymus, kurių kainos vidurkis yra 1,800 dol. metams. Susisiekite su savo valstijos „Energy Office“ arba Weatherization Assistance Programs Branch“, EE 532, US Dept. of Energy 1000 Independence Ave., S. W. Washington D.C. 20585, telef. 202-426-1698.

5. Ar pajėgiate užsimokėti šildymo ir elektros sąskaitas? Jei ne, įsijunkite į skaičių 1.5 milijono vyresniųjų piliečių, kurie gauna lengvatų apšildymo ar vėsinimo sąskaitoms apmokėti. Nesvarbu, ar esate namo savininkas, ar nuomojate butą, jūs galbūt galite pasinaudoti „Low Income Home Energy Assistance“ programa (LIHEAP). Valstijos turi įvairius reikalavimus, bet vienas yra visoms bendras: šeimos pajamos negali būti 150% didesnės, negu mažiausias pragyvenimo pajamos (the poverty level), arba 60% valstijos vidurkio uždarbio. Pagalbos pinigai mokami tiesiog šeimai arba energiją teikiančiai bendrovei; gali būti mokama pinigais, „vouchers“ ar mokama tarpininkui, pvz. energijos bendrovei arba kuro tiekėjams. Jei norite sužinoti daugiau apie šią programą, susisiekite su savo valstijos LIHEAP koordinatoriumi arba „Administration for Children and Families, Office of Community Services“, 370 L'Enfant Promenade, SW Washington, D.C. 20447; telef. 202-401-9351. Illinois gyventojai gali kreiptis į LIHEAP Hot line 800-252-8643.

6. Ar įsiskiepijote nuo gripo? Kiekvieną žiemą milijonai

NAUDINGA FINANSINĖ INFORMACIJA

1996 m. sausio 17 d., „Seklyčioje“, Vyresniųjų lietuvių centre, kalbėjo Rūta Staniulienė, Standard Federal banko viena iš 4 vyresniųjų viceprezidentų. Ji pateikė daug naudingos informacijos, kurią čia sutrauktai perduodame:

1. Dėl pinigų pervedimo į Lietuvą

Anksčiau daug bankų, kurių tarpe ir Standard Federal, pervedavo pinigus į Lietuvą. Pasiūlydavu, kad tekdavo ieškoti, kas su tais pinigais atsitiko, nes žmonės juos gaudavo kartais po trijų savaitių, kartais po trijų mėnesių ar dar vėliau. Dabar „uždarytas“ Inovacinis bankas buvo pats tvarkingiausias. Ką dabar daryti? Ji pataria su laikyti pinigų pervedimą į Lietuvą per bankus, kol padėtis paaškės.

2. Kur dėti pinigus?

Rūta paaškins, kad procentai taupytajams šiuo metu JAV yra

žmonij kencia nuo gripo, o vyresnio amžiaus žmonėms tai gali sudaryti pavojų gyvybei. Gripo skiepai suteikia žmogaus kūnui imunitetą. „The National Institute of Allergy and Infectious Diseases“ turi nemokamų brošiūrų: „Flu“ ir „Is It Cold or the Flu?“, kurios gali suteikti jums gerų patarimų gripo laikotarpiu. Jei turite Medicare part B, Medicare apmoka už jūsų gripo skiepus. Jei norite gauti daugiau informacijos, rašykite „The National Institute of Allergy and Infectious Diseases“, Office of Communications, Building 31, Room 7A50, 900 Rockville Pike, Bethesda MD 20892.

7. Gerai apsirengkite.

Kai buvotė maži, jūsų mama vis ragindavo užsidėti kepurę, pasiimti pirštines; tai vėlta prisiminti ir dabar. Metų skaičiui augant, jūsų kūnas mažiau gali pakeisti šaltį. Kai kurie žmonės net gauna hipotermiją, kai jų kūno temperatūra darosi per žema ir tai gali būti mirtinai pavojinga. Kaip to išvengti? Renkitės šiltai net kambariję, valgykite maistingą maistą, būkite veiklūs ir žiūrėkite, kad jūsų draugai, giminės, vaikai dažnai pasitiktų, kaip jums einasi. Jei norite gauti daugiau informacijos ir nemokamų spausdinių apie hipotermiją, rašykite National Institute on Aging, Information Center, P.O. Box 8057, Gaithersburg, MD 20898; telef. 800-222-2225.

8. Jaunieji tesiklauso vyresniųjų, ką jie gali jiems papasakoti.

Vaikaičiai gali kalbėtis su visomis tetomis ir dėdėmis. Tegul jie pradeda tyrinėti šeimos istoriją – daug idomų sužinotų. „Family Folklore Interviewing Guide and Questionnaire“ (\$1.75) ir „The Grand Generation Interviewing Guide and Questionnaire“ (\$1.50) yra vadovai, kaip surinkti idomų duomenų apie šeimą, sužinant jos praeitį, kaip tuos duomenis užrašyti ir detales bei būdai, kaip tai sutvarkyti, o taip pat klausimų pavyzdžiai. Rašykite „Smithsonian Institution Traveling Exhibition Service“ (SITES), Publications Department, Department 064, Washington DC, 20073; Telef. 202-357-1338. (Čekį rašykite Smithsonian Institution; persiuntimas kainuoja \$4)

Mūsų žmonės, ypač vyresnieji, turėtų išnaudoti visas galimybes pasinaudoti įvairiomis, Amerikos gyventojams teikiama, lengvatomis, kad palengvintų savo gyvenimą. Kitos rasės ir kitos tautybės tai daro, o mes esame kuklūs ir nedrąsūs – geriau vargstame, apsieiname su mažiau, bet neprašome! Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune“ (Your Money 1995-12-4).

maži. Jei mokami dideli procentai taupytajams, tai bankai turi imti didelius procentus iš imančių paskolas. Tai kenkia krašto ekonomijos vystymuisi; nustojama statyti ir pirkti namus, automobilius ir t.t. Žinoma, kai procentai yra maži, žmonėms gyvenantiems iš santaupų, yra sunku. Ji pataria neužsaldyti pinigų 5 metams taupymo ląkštuose (CD), nes nėra skirtumo tarp trumpalaikių ir ilgalaikių sąskaitų. Vienų metų terminuota sąskaita duoda daugiau nei paprasta einamoji sąskaita. Patarė, kad, į biržą investuojant, reikia būti labai atsargiems.

3. Kas atsitinka su jūsų pinigais po jūsų mirties?

Atminkite, kad visada sąskaitos nuosavybė turi pirmenybę. (Kas yra sąskaitos nuosavybė: sąskaitoje įvardintas žmogus; pvz., jūs turėsite sąskaitą banke, kurioje kitas įvardintas žmogus buvo jūsų vaikas, giminė, draugas ar pan., jums mirus, šios sąskaitos savininkas bus tas, kurio pavardė įrašyta toje sąskaitoje).

Pinigai banke bus išmokami ne pagal testamentą, bet pagal sąskaitos nuosavybę. Testamente užrašymas pinigų, jei banko sąskaitoje yra įvardintas kitas asmuo, yra nesvarbus. Pirmenybę turi asmuo – įvardintas sąskaitoje, o ne testamentas. Pvz.: Petras savo banko knygelėje įrašo savo pavardę ir prideda „or“ Jonas. Tuo tarpu testamente Petras užrašo pinigus Motiejui. Bet bankas vis tiek pinigus išmokės tik Jonui. Jei Jonas bus sąžiningas, jis atsisveiks į Petro norus, išvardintus testamente, bet jis tuos visus pinigus gali pasilikti sau ir niekas nieko teisiskai negali padaryti.

Tuo tarpu, jei Petras daugiau jokios kitos pavardės neįrašo savo banko knygelėje, tik save, pinigus bankas atiduos tam, kam Petras juos paskyrė savo testamente.

4. Trust – pomirtinė sąskaita

Pomirtinėje sąskaitoje paveldejas (beneficiary) pinigus gali atsiimti tik po sąskaitos savininko mirties ir išvengia testamentinės eigos. Paveldejas turi pristatyti tik mirusiojo mirties metrikus bei įrodyti savo tapatybę ir tada jis gauna pinigus. Pomirtinės sąskaitas galima sudaryti ir korespondenciniu būdu.

5. Ar užsieniečiai gali laikyti pinigus JAV banke?

Gali. Pagal JAV federalinius įstatymus, užsienietis, kuris nėra nuolatinis gyventojas ar pilietis, gali čia laikyti pinigus, tik turi pasirašyti dokumentą ir duoti savo užsienio paso numerį. Tokia sąskaita yra atleidžiama nuo federalinių mokesčių. Bet, jei bent vienas iš sąskaitos savininkų yra JAV pilietis ar nuolatinis gyventojas, tada sąskaita neatleidžiama nuo JAV mokesčių.

Kai kurie bankai reikalauja „Soc. Sec.“ numerio, atidarant sąskaitą. Bet yra bankų, kurie to nereikalauja. „Soc. Sec.“ įstaiga specialiai tokiems reikalams duoda numerį, kuris galioja tik banko sąskaitos atidarymui, ir vairuotojo leidimui gauti. Tačiau tas numeris negalioja gauti darbą.

Būtų gerai, kad vyresnieji atkreiptų dėmesį, ką jie turi užrašė ant savo banko knygelės. Jeigu nepasitikitė žmogumi, neraiškite jo ant savo sąskaitos. Taip pat atminkite, kad banko knygelė yra tik jūsų patogumui, kad žinotumėte kiek pinigų turite, kiek padedate ir kiek išleidžiote. Bet norint išsiimti pinigus iš banko, nereikia banko knygelės, reikia tik įrodyti tapatybę ir jei jūsų pavardė yra ant banko sąskaitos, jūs tuos pinigus galite išimti. Taip, kad jei užrašote ant banko knygelės nesąžiningą asmenį, jis tuos pinigus gali išimti iš banko be knygelės ir, tik kai jums reikės pinigų, sužinosite, kad jų jau neturite.

Aldona Šmulskienė ir Birutė Jasaitienė

DRAUGAS, šeštadienis, 1996 m. sausio mėn. 27 d.

7

A.†A. ILONA BRAZDŽIONIENĖ KERR

Mirė 1996 m. sausio 3 d.
Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 46 m.
Gerbiama dailininkė, mylima savo šeimos ir visų savo draugų.
Ilonos šeima dėkoja visiems aukojusiems „Lietuvos Vaikų viltai“, Los Angeles, CA.

Liūdnintis vyras Robertas, duktė Adria, žentas John, motina Zeferina, pusėsėrė Junona ir pusbrolis Michael.

Mylimai Dukrai Ilonai A.†A. ILONA BALVOČIUTĖ KERR

Nėra, nėra tokios raidės, tokių žodžių, tokio rašalo, išsakyti, išliet, skaudžiausiam – nebeapkeliamam, nėra, nėra tokių ašarų.

Mama

Prof. dr. BRONIUS KASLAS-KAZLAUSKAS

Netikėtai mirė 1996 m. sausio 19 d. Wyoming, PA, sulaukęs 85 metų.

Gimė Lietuvoje, Rudaminos valstijoje, Maišymų kaime. Dideliame nuliūdime liko: Floridėje brolis Stasys su žmona Maryte ir jų sūnus Algis su šeima; Čikagoje brolis Leonas su žmona Onute ir jų vaikai: Stasys, Romas ir Bernardas su šeimomis; New York'e mirusio brolio med. gyd. Petro sūnus Juozas su žmona Rasa; Lietuvoje našlė sesuo Petronė ir jos vaikai – Romas ir Henrikas su šeimomis; našlė sesuo Salomėja ir jos dukterys – Lina, Laimutė, Dalytė ir Birutė su šeimomis; mirusio brolio Albino vaikai: Edvardas, Renius, Petras ir Pajauta su šeimomis; mirusio brolio Vlado našlė Paulina ir duktė Zita su šeima.

Prof. Bronius ilgus metus buvo Wilkes universiteto, Wilkesbarre, PA dekanas istorijos ir politinių mokslų fakultete.

Laidotuvės privačios. Prašome pasimelsti už a.a. prof. dr. Broniaus sielą.

Nuliūdę broliai Stasys ir Leonas.

A.†A. STASYS ŽEMAITAITIS

Gimė 1914 m. vasario 17 d. Šakių apskrityje, Gabartų kaime. Mirė Lietuvoje 1996 m. sausio 18 d.

Jis buvo stambaus Suvalkijos ūkininko sūnus. Anksti mirus motinai, tėvas iš daugelio sūnų pasirinko Stasį padėti ūkininkauti ir leisti j mokslus broliui ir seseriai. Stasys turėjo palikti pradėtą mokslą, dėl ko visą gyvenimą jautė nuoskaudą ir savo dukroms nuolat kartojė, kad didžiausias žmogaus turas yra mokslas. Stasio gyvenimo vedamoji mintis buvo „Padėk žmonėms, o geriems žmonėms padeda Dievas“. Taip galvodamas, jis išgelbėjo daug žmonių karo metu, padėjo jiems pasitraukti į Vakarus. Pats pasiliko ištikimas savo tėviškos žemei, rizikuodamas gyvybe. Baigiantis karui, vokiečiai traukdamiesi išdeginė jo gražią sodybą. Tik vokiečių kalbos mokėjimas padėjo išvengti sušaudymo.

Deje, tėvo žemė Stasys buvo priverstas palikti vieną neramų pokario naktį, kai geri žmonės perspėjo jį, kad sekantį rytą Stasio šeima bus vežama į Sibirą. Nurimus tėviškos padangiai, Stasys su šeima vėl sugrįžo į namus ir iki savo mirties dirbo tėvo žemėje. Abi jo dukros mokomos padėti žmonėms pasirinko gydytojo specialybę.

1996 m. sausio 20 d. Stasys paskutinį kartą paliko savo tėvo žemę ir lydimas Sintautų parapijos klebono, gausaus kaimynų draugų ir artimųjų būrio iškeliavo Amžinam Poilsui į Kudirkos Naumiesčio kapines, palikdamas jį pažinusių žmonių širdyse šviesų prisiminimą.

Pasiliko liūdninti: žmona Petronėlė su dukra Danguole Lietuvoje, dukra Julija su anūke Adele Čikagoje bei giminės Lietuvoje, Lenkijoje ir Amerikoje.

Šv. Mišios už velionį bus aukojamos Tėvų Marijonų koplyčioje prie „Draugo“ 7 val. ryto, sekmadienį sausio 28 d. Prašome pasimelsti už a.a. Stasio sielą.

Mielam L. F. Bičiuliui A.†A. JUOZUI ŽILIONIUI

pedagogui, Lietuvos ir išeivijos švietimo darbuotojui ir organizatoriui, uoliajam knygnešui, iškeliavus į Amžinuosius Namus, nuosirdžiai užjaučiame jo mylimą žmoną ONĄ, sūnų EGIDIJŲ, dukrą VIOLETĄ LEGER, dukraitės ELENĄ ir RENĄ bei kitus artimuosius ir kartu liūdime.

Lietuvių Fronto bičiulių valdyba Clevelande: Juozas Ardy, Vladas Čyvas ir Vacys Rociūnas

Vasario 16 gimnazijos mokiniai vaidina talentų vakarą. Iš kairės: Griselda Domingo (Argentina), Laima Lipytė (Vokietija), Jonas Perez (Urugvajus) ir Silainė Varnaitė (JAV).

Nuotr. M. Šmitienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dainai (Žliobaitei) ir Andriui Anužiams, dienraščio „Draugo“ prenumeratoriams ir skaitytojams iš Lansing, Mich., sausio 22 d. gimė pirmgimis sūnus Erikas Andrius. Vaikui duomenų džiaugiasi seneliai Elena ir Česlovas Anužiai (Detroit, MI) bei Laima ir Petras Žliobai (Čikagoje).

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, sausio 31 d., trečiadienį, 2 val. p.p. bus dainų popietė su muziku Faustu Strolia. Veiks ir laimės šulinys, kuriame visi gales sau laimikį sužvejoti. Trečiadienio popietę vadovė Elena Sirutienė primena, kad laimės šulinys baigia išsekti gerybės ir būty laikas jas papildyti naujomis... Kaip jau įprasta, popietaušime drauge ir linksmai praleisime popietę. Kad būtų dar linksmiau, atsiveskite savo draugus, nes visi kviečiami ir laukiami. Atvykite!

Melrose Parko LB apylinkės Vasario 16-tosios paminėjimas bus vasario 25 d. sekmadienį, 1 val. popiet, Eagles salėje – 147 Broadway, Melrose Park, IL. Visi kviečiami dalyvauti.

BALFo Cicero 14-to skyriaus valdyba kviečia į metinį susirinkimą, kuris vyks sausio 28 d., sekmadienį, 11 val. ryte kun. Kęstutis Trimakas aukos šv. Mišias šv. Antano bažnyčioje. Mišių metu giedos solistė Laima Stepaitytė ir parapijos choras, vadovaujamas Marijaus Prapuolenio. Tuoj po pamaldų susirinkimas vyks parapijos salėje. Valdyba kviečia visus narius gausiai dalyvauti, o taip pat kviečiami visi, pritarantys BALFo veiklai.

Tres nauji chemijos inžinieriai, pernai – 1995 m. gruodžio 17 d. – baigė Illinois Institute of Technology. Iš kairės: Petras Ramanauskas (baigęs magistro laipsnį), Adomas Didžbalis ir Aras Norvilas. Visi jie yra aktyviai įsijungę ir į lietuvių visuomeninį gyvenimą, visi baigę ir lituanistinę (Kr. Donelaičio aukštines) mokyklą.

x Septynių dienų kelionė į Ixtapa, Mexico – \$799. Į kainą įskaitoma: lėktuvo bilietas, viešbutis ir maistas. Kreiptis: Teresė Lesnaiskienė, Travel Centre, Ltd., tel. 847-526-0773. (sk)

x Juozas Bacevičius patarė namų, apdraudų, „income tax“ reikalais. Casa Blanca R.E., 6529 S. Kedzie, Chicago, IL. tel. 708-403-7334. (sk)

x Dr. Audrius V. Plioplio meno kūrinių parodos atidarymas Artemisia galerijoje, 700 N. Carpenter, Chicago (312-226-7323), įvyks penktadienį, vasario 2 d., nuo 5 iki 7 v.v. Paroda tęsis nuo sausio 30 d. iki vasario 24 d. Tą patį penktadienį įvyks kitas A. V. Plioplio darbų parodos atidarymas Chicago Cultural Center, 77 E. Randolph, Chicago (312-774-6630), 7 iki 8 v.v. Ši paroda yra dalis Chicago Artist International Program ir tęsis nuo sausio 27 d. iki balandžio 7 d. Be to, Mongerson Wunderlich Galerija, 704 N. Wells, Chicago (312-943-2354), šiuo metu eksponuoja A. V. Plioplio kūrinių grupinę parodą, kuri tęsis iki balandžio mėn. Visi kviečiami dalyvauti atidarymuose ir parodose. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dvejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 566-5959 arba (708) 425-7161. (sk)

x Pranas G. Meilė, CPA sąžiningai užpildo Income Tax formas. Dabartiniai pajamų mokesčių įstatymai žymiai apsunkino ir ateityje apsunkins metinį mokesčių formų užpildymą. Skambinkite: 708-424-4425, adresas: 4931 W. 95 St., Oak Lawn, IL. (sk)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidautas. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335. (sk)

VYRIAUSYBĖ SKYRĖ LĖŠŲ ELTAI

Lietuvos vyriausybė skyrė 50,000 litų (12,500 dol.) Lietuvos Telegramų Agentūrai ELTA, kad ji siųstų informacinius biuletenius užsienio lietuvių organizacijoms, spaudos leidiniams bei radijo stotims, praneša „Lietuvos rytas“, sausio 23 d. laidoje. Toks vyriausybės sprendimas papiktino žinių agentūrą BNS (Baltic News Service).

Pasak jos direktoriaus, toks sprendimas pažeidė įstatymus, nes neskelbtas konkursas, kuriame būtų išrinkta geriausia žinių agentūra, galinti nuvesti įvykius Lietuvoje išeivijos organizacijoms. BNS turi savo atstovus beveik visuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose, ji bendradarbiauja su Reuter, Associated Press, Lenkijos agentūra PAP ir Dow Jones Telex. BNS yra bendroji Estijos ir Lietuvos įmonė, todėl jos atstovai mano, kad vyriausybė pažeidė užsienio investuotojų teises.

Beje, BNS praneša, kad per kompiuterinį Internet tinklą, transliuojantį iš Talino, BNS informacija apie svarbiausius Lietuvos įvykius pasiekia daug Lietuvos studentų ir net kelis užsienio lietuvių leidinius Australijoje ir JAV, jų tarpe ir „Drauga“.

BNS su Atviros Lietuvos fondu rengia projektą dėl informacijos pateikimo išeivijai spaudai, radijo stotims ir visuomeninėms organizacijoms Internet tinklu, kuris Australijoje, JAV, Kanadoje ir Argentinoje yra seniai įprastas ryšio būdas.

Kaip rašoma „Lietuvos ryte“, ELTOS generalinis direktorius teigia, kad ELTA tik pratęsė ankščiau pasirašytą sutartį. Šioje agentūroje vyriausybė turi 80% akcijų. Pasak ELTOS direktoriaus, nuo 1995 m. vyriausybė nebeteikia jai lėšų.

Į ELTA, pasak direktoriaus,

dėl informacijos siuntimo kreipėsi daugelis užsienio lietuvių organizacijų, leidinių bei radijo stotelių, su kuriais ELTA bendradarbiauja nuo 1990 metų, todėl ir buvo kreiptasi į vyriausybę dėl finansavimo. Už 50,000 litų bus apmokėtos tik ryšio paslaugos.

„Lietuvos aida“ sausio 24 d. rašoma, kad vyriausybės atstovas spaudai Vilius Kavaliauskas papasakojo, kad į vyriausybę yra kreipėsi agentūrų „Interfax“ ir „ITAR-TASS“. Vilniaus biuro atstovai, siūlydami sudaryti sutartis siųsti informaciją lietuvių organizacijoms užsienyje.

Pasak Kavaliausko, BNS vadovai Taline ir Vilniuje nežino, kad ELTA siunčia medžiagą lietuvių organizacijoms bei spaudai Jungtinėse Valstijose jau nuo 1990 metų. Iš pradžių ELTA siuntė informaciją nemokamai, prieš kelerius metus vyriausybė rado galimybių tas išlaidas padengti. 1995 m. ELTA buvo sumokėta 10,000 dol., 1996 metais, įvertinus infliaciją, suma buvo padidinta iki 12,000 dolerių.

Nuo to laiko, kai ELTA nustojo nemokamai teikti žinias užsienio lietuvių leidiniams, „Draugas“ ELTOS žinias gauna netiesiogiai, bet per Lietuvos ambasadą Vašingtone ir jau dieną pavėluotas, nes taip jos teikiamos ir ambasadai. Tuo pačiu būdu gaunamos ir BNS žinios anglų kalba, ir šios yra viena diena naujesnės, nei ELTOS.

Sausio 24 d. vyriausybė paskelbė išankstinį konkursą informacijos ir spaudos firmoms, norintioms gauti valstybinį užsakymą 1997 metais teikti informaciją lietuvių bendruomenėms. Konkurso dalyviais bus pripažinti tik tie, kurie jau yra užmezgę ryšius su išeivijos organizacijomis ir kurių informaciją išeivijai gerai vertina. Todėl prie konkursinių pasiūlymų turi būti ir atitinkamos išeivijos organizacijų rekomendacijos. Informacija – jos kasdieninės ir kas savaitės siuntos – turi būti skirti ir užsienio lietuvių organizacijų biuleteniams, ir jų spaudai – laikraščiams bei radijo stotims. Į informacijos paketą kainą turi būti įtrauktos ir siuntimo išlaidos. Preliminari valstybinio užsakymo suma – 50,000 litų (12,500 dol.), padaugintų iš infliacijos koeficiento.

Dėl šv. Mišių tvarkos šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (prašome atkreipti į tai dėmesį): šiais, t.y. 1996 m., nuo pirmadienio iki penktadienio Mišias aukojamos 7, 7:30 ir 8 val. ryte; šeštadieniais – 7:30 ir 8 val. ryte, o taip pat 5 val. vakare.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – tel. (312) 847-7747. (sk)

x Gediminas Pranskevičius užpildo pajamų mokesčių formas (income tax). Reikalui esant, atvažiuoja į namus. Kreiptis: 708-656-2550 arba 708-656-1293. (sk)

x DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI! Norėdami tikrai kokybiškai išvysti video įrašus iš Lietuvoje naudojamų PAL sistemos į amerikietiškoj NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Mūsų adresas: INTERVIDEO, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 312-927-0061. Sav. Petras Bernotas. (sk)

x Pirmojo mėnesio šeštadienio pamaldos su šv. Mišių auka vasario 3 d., šešt., 4 val. p.p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečia Židiny. (sk)

Eleonor Kasputis naujoje „Margutio II“ radijo studijoje, įsikūrusioje „Seklyčioje“. E. Kasputis su „Margutio II“ laidomis turi ilgametį ryšį – yra dainavusi A. Vanagaičio vadovaujamame mergaičių chore, kurio dainos skambėdavo per „Margutio II“ valandėles. Ji nepamiršta ir „Margutio II“, parėmusi ją labai stambia auka, tuo palengvinant įsigyti būtina aparatūrą. Primename, kad „Margutio II“ girdimas savaitės dienomis – nuo pirmadienio iki penktadienio, tarp 9:05 ir 9:30 val. vak., iš stoties WCEV 1450 AM.

IŠ ARTI IR TOLI

FORT MYERS, FLORIDA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Lietuvos Laisvės forumas rengia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimą kovo 10 dieną, 1:30 val. p.p., Mrs. Appleton Buffet patalpose, 7091-11 College Parkway (skersai gatvės nuo PUBLIX), Fort Myers. Prieš minėjimą visi dalyviai atskirai minėjimo salėje papieš bufoeto pagamintais patiekalais (už \$6.95); visiems pavalgęs, prasidės minėjimo programa. Prašome visus vietinius lietuvius ir iš kitur atvažiuojančius žiemai svečius gausiai dalyvauti. Dėl smulkesnių informacijų skambinkite: (941)332-2951 (Fort Myers), arba (941)649-0628 (Naples).

V. Chainauskas

DAINOS VIENETO JUBILIEJUS

Los Angeles Vyrų kvartetas kovo 10 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p., šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia savo jubiliejinį koncertą. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji savo sveikinimus kvartetui pareikšti jubiliejiname leidinyje, prašomi tekstą ir dovaną atsiųsti iki vasario 12 d. Visas pelnas skiriamas labdarinėms organizacijoms. Čekius rašyti: E. Jarašūnas ir juos siųsti: E. Jarašūnas, c/o Roque & Marc Co., Inc., 2802 Santa Monica Blvd. Santa Monica, CA 90404. Los Angeles Vyrų kvartetas daugelį kartų džiugino dalyvius įvairių organizacijų renginiuose ir ne vien tik Kalifornijoje. Būtų gražu, kad ne tik jų dainomis savo renginius praturtintumėte organizacijos, bet ir asmenys jų dainomis gerėjęsi, pareikštų įvertinimą kvarteto jubiliejaus proga.

x Vanda Kuprytė-Baturienė ieško savo pusbrolių vaikų: Kazimiero, Alekso, Dominyko ir Anelės Lawrence (?) Kuprių. Jų tėvas gyveno JAV-bėse nuo 1913 m. Atsiliepkite, skambinkite Živilėi Kacilauskaitei, tel. 708-257-6149. (sk)

x Gera naujiena Baltia Express klientams! Nuo sausio 24 d. Baltia Express išsikraustė į naujas, dideles ir patogias patalpas. Naujas adresas: 8327 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60652. Nemokamas tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk)

x Operų arijų popietė: sol. Genovaitė Bigenytė, sopranas, muz. Alvydas Vasaitis, fortepijonas, Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL 1996 m. vasario 11 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Visas pelnas muziejaus fortepijono pirkimo išlaidoms padengti. (sk)

x TRANSPAK praneša: „Lietuvoje tikėta: papartis pražysta vidurnaktį labai trumpai – akimirksniui, krintant vakarinei žvaigždei. Vieną kartą gyvenime doras, sąžiningas žmogus gali surasti stebuklingą žiedą“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772. (sk)

x Automobilio, namų ir li-gos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455. (sk)

x „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už paramą našlaičiams, invalidams ir daugiavaikėms šeimoms: Aldona ir Ramojus Vaiciai \$50; Aldona ir Vytautas Mauručiai \$150; Antanas Sprindys \$50; Domas Adomaitis \$50 a.a. Irenos Sprindienės atm.; Ona ir Viktoras Samatauskai \$100; Janina ir Justas Lieponiai \$100; Stefa ir dr. Petras Kisieliai \$100; Paulius Sidrys \$50; Gražina Liautauš \$500; Marytė ir dr. Vidas Nemickai \$100; Vytenis Lietuvninkas \$50; Regina ir Vytautas Valatkaičiai \$100; Ali Sealants Inc. \$25; Frank Janulis, \$300 auka rėmė senelio auginamą našlaitį nuo 1994 m. gruodžio mėn. iki 1995 m. gruodžio mėn., tęsia paramą šiais metais kiekvieną mėnesį atsiųsdamas po \$25. Labai ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, tel. (847) 537-7949 arba (847) 541-3702. TAX ID# 36-3003330. (sk)

x Baltie Monumenta, Inc., 2621 W. 71 St., Chicago, IL. Tel. (312) 478-3882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (312) 776-5162
14323 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą